

A Magyar Lovasterápia Szövetség

MLTSZ
Teréz krt 24.
Budapest, 1066

Telefon:
+36-27-539-375

Fax:
+36-27-539-376

E-mail:
mltsz@gyermekmento.hu

Tartalom

Köszöntő	1
Beszámoló a Magyar Lovasterápia Szövetség és a fóti Lovasterápiás Központ 2012. évi tevékenységéről	2
Komplex terápiás táborok 2012 nyarán, Fót	5
“Lókötők “ tábor	8
A fehér ló monda – “Lovasterápia és drámajáték” project tábor	9
Az MLTSZ 2013. évi programjai	14
Az UNICORNIS Lovasterápia és Lovasközpont 2013-es programja	15
Parasport edzőtábor, 2012	15
II. Díjlovagló Parasport Magyar Bajnokság	16
Lovasterápiás Verseny Fót, 2012	17
A lovasversenyről - Vak Diákok Sportegyesülete	21
Beszámoló az első Parasport Díjlovagló Magyar Bajnokságról	22
VII. Nemzetközi és Nemzeti Díjlovas Verseny CDJ***/CDN és Lovasterápiás Verseny Fót 2011. szeptember 23-25.	24
A lovasterapeuta képzés új akkreditációja 2011-ben	26
Bemutatkoznak az MLTSZ frissen végzett terapeutái	27
Anda Szilvia	27
Baumhaki Éva	27
Nagy Ágnes	28
Zsarnai Katalin Patrícia	28
Hippoterapeuta szakmai találkozó	29
Megújult lovaspályák a fóti Lovasterápiás Központban	31
Parasport edzőtábor	33
SZAKMAI OLDALAK	35
Lovardai életképek „autizmus-szemüvegen” keresztül	35
Hippoterápiás lovak szabad lépésének kinematikai összehasonlítása	38
A Magyar Pszichológia Társaság Nagygyűlése 2012.	39

Köszöntő

Tisztelt Tagok és Támogatók!

Budapest, 2014. ???.??.

*Dr. Edvi Péter
elnök*

BOZORI GABRIELLA

2013. évi nyári táborok, Fót

A MOL ÚJ Európa Alapítvány Gyermekgyógyító programjának támogatásával 2013 nyarán is lehetőségünk volt arra, hogy 4 hét intenzív, komplex, terápiás nyári tábort szervezzünk a hozzánk lovasterápiás foglalkozásra járó gyermekeknek. A 4 táborban közel 60 gyermek vett részt, akiknek sok izgalmas programot, és felejthetetlen élményeket biztosítottak a táborokat szervező szakemberek.

Ezúton is köszönjük az Új Európa Alapítvány támogatását.

Bozori Gabriella:

„Lovak a magyar népmesékben és mondákban” című tábor

2013. július 1-7-ig tartott a „**Lovak a magyar népmesékben és mondákban**” című tábor a fóti Lovasterápiás Központban. A táborban főleg tanulásban akadályozott, értelmileg akadályozott, tanulási és magatartásproblémás, autizmussal élő, hiperaktív, figyelemzavarral küzdő gyermekek vettek részt. A kisiskolás korú (6-12 éves) gyermekek a táborban minden nap megismertek egy olyan népmesével, amelyben a ló fontos szerepet tölt be. A meséket reggelente meghallgatták, majd el is játszották a történeteket. Délelőtt, lovasterápiás fejlesztés keretében lovastorna, önálló lovaglás és lovas színjátékos volt a program. A táborban a lovasterapeutákon kívül további külsős terapeuták is részt vettek, akik szintén a mesék történetéhez kapcsolódva építették fel saját fejlesztő foglalkozásaikat. A hét folyamán volt mozgásfejlesztés, kognitív fejlesztés, finommotorika-, testséma-, téri tájékozódás- és beszédfejlesztés, vízi torna, és kreatív foglalkozások. A kreatív foglalkozásokon a történetekhez illusztrációkat készítettek a gyerekek különböző technikákkal, amelyekből mindenki egy saját „lovas mesekönyvet” állított össze. A programok során cél volt az egyéni képességek és készségek fejlesztése, a közös munka, a közös tervezés és megvalósítás, az együttműködés megtapasztalása, a kompromisszumkészség kialakítása, az élményterápiás foglalkozásokon keresztül. A tábor nagyon jó hangulatban telt, a gyerekek élvezték a színes programokat, melyek nemcsak szórakoztatóak voltak, hanem szakmai szempontból is sokféle terápiás lehetőséget biztosítottak számukra.

A tábor a számok tükrében

Résztevő gyermekek száma: 14 fő

A táborban főleg tanulásban akadályozott, értelmileg akadályozott, tanulási és magatartásproblémás, autizmussal élő, hiperaktív, figyelemzavarral küzdő gyermekek vettek részt.

Terapeuták száma: 9 fő

1 fő szomatopedagógus- hippoterapeuta

1 fő fejlesztő pedagógus

1 fő gyógypedagógus-logopédus
 2 fő gyógypedagógus lovasterapeuta
 1 fő hidroterapeuta
 1 fő pszichológus-lovasterapeuta
 1 fő lovasoktató
 1 fő lovas edző

Segítők száma: 6 fő

Foglalkozások/ terapiák száma: 350 foglalkozás

- gyógypedagógiai lovaglás és lovastorna: 98 foglalkozás
- mozgásfejlesztés: 14 foglalkozás
- kognitív fejlesztés: 14 foglalkozás
- finommozgás fejlesztés: 28 foglalkozás
- hidroterápia: 14 foglalkozás
- kézműves foglalkozás: 14 foglalkozás
- kreatív foglalkozás: 84 foglalkozás
- színjátás: 70 foglalkozás
- bábozás: 14 foglalkozás

A 350 foglalkozás 14 fő esetében napi 5 foglalkozást jelentett az ötnapos tábor alatt.

NAPOK	LOVASTERÁPIÁS FOGLALKOZÁSOK	NAPI AKTUÁLIS MESE ÉS ANNAK FELDOLGOZÁSI MÓDJAI	KIEGÉSZÍTŐ TERÁPIÁS FOGLALKOZÁSOK CSOPORTBONTÁSBAN	SZABADIDŐS TEVÉKENYSÉG
1. NAP	Lóápolás, szerszámozás Lovaglás csoportbontásban forgószínpadszerűen: 1. önálló lovaglás/ ügyességi feladatok vezetett lovon 2. gyp. lovastorna 3. lovas színjátás: az aktuális mese eljátszása	Terhes szekér c. mese (kézműves típusú) lovas mesekönyv borítójának elkészítése: címek betűinek kivágása újságból. (mozgásos) A cím betűinek megformálása a saját test és a társak segítségével. Illusztráció készítése a meséhez	Csizmadia Orsolya: mozgásfejlesztés, egyensúly, és téri tájékozódásfejlesztés csoportbontásban Kalandpark: egyensúly és mozgáskoordináció fejlesztés csoportbontásban	Játszóter Fürdés
2. NAP	Lóápolás, szerszámozás Lovaglás csoportbontásban forgószínpadszerűen: 1. önálló lovaglás/ ügyességi feladatok vezetett lovon	A tök és a csikó (kézműves típusú) Montázkészítés, illusztráció a mesekönyvbe	Ferenczi Éva, Szarka Éva kreatív foglalkozások: üvegfestés a meséhez fakanálbáb készítése	Fürdés Mászóvár

	2. gyp. lovastorna 3. lovas színjátzás: az aktuális mese eljátszása			
3. NAP	Lóápolás, szerszámozás Lovaglás csoportbontásban forgószínpadszerűen: 1. önálló lovaglás/ ügyességi feladatok vezetett lovon 2. gyp. lovastorna 3. lovas színjátzás: az aktuális mese eljátszása Lóápolás, szerszámozás:	A kupec lova (kézműves típusú: képregény rajzolás a meséhez)	Bakos Ildikó: kognitív fejlesztés csoportbontásban Lószerszámozás tanulása, egymás vakon vezetgetése bizalom játékok	Fürdés Játszótér
4. NAP	Lóápolás, szerszámozás Lovaglás csoportbontásban forgószínpadszerűen: 1. önálló lovaglás/ ügyességi feladatok vezetett lovon 2. gyp. lovastorna 3. lovas színjátzás: az aktuális mese eljátszása Lóápolás, szerszámozás:	Szúnyog és a ló Jelenetek beállítása és fotózása a könyvhöz, sorba rendezés, beragasztás a könyvbe.	Katona Enikő: Vizi torna, mozgáskoordináció és egyensúlyfejlesztés vízben ----- - Lovas activity	Szülőkkel közös szalonnasütés, grillezés
5. NAP	Lóápolás, szerszámozás Lovaglás csoportbontásban forgószínpadszerűen: 1. önálló lovaglás/ ügyességi feladatok vezetett lovon 2. gyp. lovastorna 3. lovas színjátzás: az aktuális mese eljátszása Lóápolás, szerszámozás:	A ló, a kakas, a bárány, a kisnyúl meg a farkas A mesekönyv befejezése, illusztrációk kiegészítése	Bozori Zsuzsa: kreatív foglalkozás: virágkötés: ajtódísz, falikép, terménykép készítés bábkészítés a meséhez, bábszínházi előadás	Fürdés Kalandpark

„A legkisebb királyfiak és királylányok kalandjai”- című tábor

2013. július 22.-26-ig tartott a „ **A legkisebb királyfiak és királylányok kalandjai**”- című tábor a főtí Lovasterápiás Központban. A táborban főleg értelmileg akadályozott, autizmussal élő, súlyos magatartásproblémás, és halmozottan sérült gyermekek vettek részt.

A mesetábor kerettörtében ismert népmesei elemeket ötvöztünk. Az öreg király régóta gyengélkedik, betegeskedik, erejét csak a Táltos paripa legkisebb csikója adhatja vissza, amit parázzsal etetnek, tüzet, szikrát és erőt lehel arra, ki megszelídíti. Így a király fiai, (ebben a táborban a lányai is) elindulnak szerencsét

próbálni, hogy apjukon segítsenek. Útjuk során számos próbatételt kellett teljesíteniük és számos kalandban vettek részt (sorsverseny, kalandpark, színes kövek gyűjtése, a paripa nyomának követése: patkó- és „parázsgyűjtés”, képek alapján helyszínek, tárgyak, növények azonosítása, gyűjtése) addig, míg el nem jutnak az Óperenciás-tengeren is túlra, ahol megszületett a Táltos Paripa legkisebb csikója. A legkisebb csikót kellett hazavezetniük a király istállójába, hogy az öreg király újra erőre kapjon. A gyerekek maguk választottak szerepeket, így belebújhattak az általuk választott hős „bőrébe”. A kreatív foglalkozásokon varázserővel bíró sárkányt, szitakötőt készítettek, valamit elkészítették az Öreg király várát is. Ezek a tevékenységek mind a mozgáskoordináció, a finommozgások fejlesztését szolgálták. A lovasterápiás foglalkozások során gyakorolhatták a lovak ápolását, szerszámozását, vezetését különböző ösvényeken, akadálypályákon, a csoportos próbatételek során közösen kellett végrehajtaniuk és bemutatniuk a lovastorna elemeket, az ügyesebbek az önálló lovaglás rejtelmeibe is belekóstolhattak. A külsős terapeuták csoportbontásban (a gyermekek képességei és egyéni igényei alapján) kognitív fejlesztő foglalkozásokat, mozgás és egyensúlyfejlesztést, beszéd és gondolkodás fejlesztő foglalkozásokat tartottak, melyek szintén ötvözték a mese elemeit. Számos szabadidős és egyéb terápiás fejlesztő foglalkozás bővítette még a hét programját. Közösen szalonnát sütöttünk és grilleztünk a szülőkkel, a gyerekek képességeinek megfelelő akadálypályát kellett teljesíteni a kis királyfiaknak és királylányoknak, volt sárkányreptetés, rókavadászat, kincskeresés is. Kellemes és hasznos élményekkel telve zártuk táborunkat.

Résztevő gyermekek száma: 12 fő

A táborban főleg értelmileg akadályozott, autizmussal élő, súlyos magatartásproblémás, és halmozottan sérült gyermekek vettek részt

Terapeuták száma: 9 fő

- 1 fő szomatopedagógus- hippoterapeuta
- 1 fő fejlesztő pedagógus
- 1 fő gyógypedagógus-logopédus
- 2 fő gyógypedagógus lovasterapeuta
- 1 fő hidroterapeuta
- 1 fő pszichológus-lovasterapeuta
- 1 fő lovasoktató
- 1 fő lovas edző

Segítők száma: 5 fő

Foglalkozások/ terápiák száma: 204 foglalkozás

- gyógypedagógiai lovaglás és lovastorna: 60 foglalkozás
- mozgás és téri tájékozódásfejlesztés: 24 foglalkozás
- kognitív fejlesztés: 12 foglalkozás
- mozgáskoordináció egyensúlyfejlesztés: 12 foglalkozás
- finommozgás fejlesztés: 24 foglalkozás
- vizuális észlelés és figyelem fejlesztés: 24 foglalkozás
- hidroterápia: 12 foglalkozás
- kézműves foglalkozás: 12 foglalkozás
- kreatív foglalkozás: 12 foglalkozás
- színjátás: 12 foglalkozás

A 204 foglalkozás 12 fő esetében napi 3-4 foglalkozást jelentett az ötnapos tábor alatt.

NAPOK	LOVASTERÁPIÁS FOGLALKOZÁSOK	EGYÉB FOGLALKOZÁSOK	KIEGÉSZÍTŐ TERÁPIÁS FOGLALKOZÁSOK CSOPORTBONTÁSBAN	SZABADIDŐS TEVÉKENYSÉG
1. NAP	Lóápolás, szerszámozás Lovaglás csoportbontásban 1. szenzoros park vezetett lovon 2. gyp. lovastorna 3. önálló tereplovaglás	Tábor rendjének megismerése Megismerkedés a mesével, szerepek választása	Csizmadia Orsolya: mozgásfejlesztés, egyensúly, és téri tájékozódásfejlesztés csoportbontásban Kalandpark: egyensúly és mozgáskoordináció fejlesztés csoportbontásban	Játszótér Fürdés
2. NAP	Lóápolás, szerszámozás Lovaglás csoportbontásban 1. ügyességi feladatok vezetett lovon 2. gyp. lovastorna 3. önálló lovaglás ügyességi akadálypályán	Papírsárkány reptetés Sorverseny egyénileg egyensúly és mozgáskoordináció fejlesztő játékokkal	Ferenczi Éva, Szarka Éva kreatív foglalkozások: szitakötő készítés papírsárkány készítés	Fürdés Mászóvár
3. NAP	Lóápolás, szerszámozás Lovaglás csoportbontásban 1. szenzoros park vezetett lovon 2. gyp. lovastorna 3. önálló lovaglás négyszögben	Vizuális észlelés és figyelem fejlesztés: Elrejtett színes, festett kavicsok gyűjtése a patakban	Bakos Ildikó: kognitív fejlesztés csoportbontásban Vizuális észlelés és figyelem fejlesztése: fényképek alapján gyógynövények gyűjtése, helyek, eszközök megtalálása, beazonosítása területen	Játszótér
4. NAP	Lóápolás, szerszámozás Csapatváltó verseny 3 csapatban	Rókavadászat.	Katona Enikő: Vizi torna, mozgáskoordináció és egyensúlyfejlesztés vízben és szárazon Vizuális észlelés és figyelem, valamint téri tájékozódás fejlesztése: nyomkövetés a területen	Szülőkkel közös szalonnasütés, grillezés
5. NAP	Lóápolás, szerszámozás Lovaglás csoportbontásban	Vizuális észlelés és	Csendesné Margó: kreatív foglalkozás: király várának elkészítése,	

1. szenzoros park vezetett lovon 2. gyp. lovastorna 3. önálló lovaglás négyszögben	mozgáskoordináció fejlesztés: parázsgyűjtés és patkógyűjtés	közös rajz, figurák színezése és ragasztása <hr/> A mese eljátszása: próbatételek, a paripa hazavezetése	Fürdés Kalandpark
--	---	---	----------------------

SZÜLE ESZTER

„Kóborló kaland” tábor:

Élet a parasztudvarban
(2013. 06. 17-21.)

Idén – immár negyedik éve - az elmúlt nyárhoz hasonlóan 16 fő látássérült gyermek és 4 testvér táborozhatott a MLTSZ fóti központjában. Viszont, ami nagy örömünkre szolgált, hogy ebben az évben sok önkéntes fiatal (7 fő), és felnőtt (3 fő) csatlakozott hozzánk, így összesen 19-en és négy „önkéntes” lóval „dolgoztunk” azon, hogy minél több és színesebb programot nyújtsunk a gyerekeknek. A fentiekén kívül táborunkba érkezett további két gyógypedagógus egy-egy napra: kézműves foglalkozásokat, illetve táncórákat tartani.

A fóti Lovasterápiás Központ nem csak a rendszeres lovagláshoz nyújt kiváló lehetőséget, hanem hozzájárul a gyermekek ismereteinek széleskörű bővítéséhez is. A tábor egyik fő célja az volt, hogy minél több ismeretet, élményt szerezzenek a gyermekek a parasztudvar életéről, az ott folyó munkáról, az állatokról, gondozásukról. A súlyos fokban látássérült gyermekeknek tágabb és szűkebb környezetükről szerzett ismereteik az akadályozott információszerzés miatt hiányosak, így nagyon fontos, hogy minél több lehetőségük legyen tapasztalataik, fogalmaik bővítéséhez is. Ebben az évben a tavalyi megszokott programok mellett (lovasversenyek, csapatversenyek, kirándulás, fürdés, élménypark, vár) számos új élmény várta a gyermekeket. Idén a felnőttek is lóra ültek, s csapataikat igyekeztek erősíteni több-kevesebb sikerrel:), de mindenképp a gyermekek nagy-nagy örömeire. Itt mindenképp megemlítem Robika, Muki, és Kessy fáradhatatlan munkáját és kitartását, amit utána egy jó „fürdetéssel”, majd almával és répával igyekeztünk meghálálni.

Ellátogattunk a Lovasterápiás Központ területén újonnan kialakított szigetre, ahol egy kövektől mentesített patak-mederben „horgászhattak” a gyerekek. Szedtünk sok gyümölcsöt, ismerkedtünk a fűszerekkel, mostunk patakban, a kézműves foglalkozáson nemezlabdát készítettünk. Délutánonként pedig Mancikával, a pici lovackával „játszottunk”, sétáltatták, fürdették és legeltették a gyerekek, a sok simogatásról nem is beszélve.

A súlyos fokban látássérült gyermekek nevelésében az önkiszolgálás megtanítása, az önálló életre nevelés rendkívül nagy szerepet kap. A gyermekek aktívan vettek részt a vacsora előkészítésében, főzésben. Megtanulták merre van a sátruk, hol szoktunk reggelizni, merre van a mosdó stb.

Szerencsére az idő megint kedvezett számunkra (bár állandóan 38-40 fok volt, de legalább nem esett :))

Nagyon örültünk, mikor táborunkba érkezett egy estére Ferenczi György és a Rackajam zenekar. Megzenésített Petőfi verseket játszottak, majd a gyerekek „megkaparintották” a hangszereiket, kipróbálhatták mindegyiket. Legvégül egy vak gyermekünkkel, aki tangóharmonikázik, együtt zenéltek, s jó tanácsokkal látták el. Nem tudom pontosan, kinek volt ez jobb élmény, felnőtteknek vagy gyerekeknek, de azt gondolom, senki nem ment aludni ezen az estén :)

Ám a többi este sem maradtunk zene nélkül. A tavalyi évben megismert Székely Balázs ismét éjszakába nyúló énekes-gitáros, kívánság műsoros, karaokés partit szervezett, mely éjszakai röplabdázásba csapott át.

És nem feledkezhetünk el arról a délutánról sem, mikor igazi indiánok látogattak el hozzánk és zenéltek nekünk. Hangszereik természetesen itt is nagy örömet okoztak a gyermekeknek.

Összefoglalva a terápiás és fejlesztő foglalkozásokat:

Lovasterápia: $20 \times 4 = 80$ egyéni foglalkozás

hidroterápia: $20 \times 4 = 80$ egyéni foglalkozás

tájékozódás fejlesztés: $20 \times 4 = 80$ egyéni foglalkozás

önállóságra nevelés: $16 \times 8 = 128$ egyéni foglalkozás

önkiszolgálás fejlesztés: $16 \times 4 = 64$ egyéni foglalkozás

tapintás, manipuláció, taktilis érzékelés fejlesztés: $20 \times 3 = 60$ (kifejezetten erre koncentrálni, egyénileg)

kognitív fejlesztés: $20 \times 4 = 80$ csoportos, illetve egyéni

zenei nevelés: összesen: 6 (csoportos foglalkozás)

tánc: 2 (csoportos foglalkozás)

kézműves foglalkozás : 3 turnusban: 3 csoportos foglalkozás

egyéb mozgásfejlesztés (nagy mozgások, koordináció,): $16 \times 4 = 64$ egyéni foglalkozás

csapatlét, együttműködési készség, kommunikáció fejlesztése: végig a tábor során: kb: 54 csoportos foglalkozás.

Köszönetet mondok az Új Európa Alapítványnak, mert támogatásuk nélkül nem jöhetett volna létre e tábor. Köszönet Dr. Edvi Péternek, aki a táborozóhelyet biztosította számunkra, Bozori Gabriellának, aki a tárgyi feltételeket előkészítette számunkra. Köszönjük Tanács Zsoltnak, hogy idén is aktívan részt vett táborunkban, önkéntes segítőként és immár csapattagként a gyermekek nagy öröme, az MLTSZ dolgozóinak (Magda Dóri, Auth Zsófi, Bagi Ági, Kertész Ági, Csicsi és Sándor Zsolt), Kiss Mariann-nak, valamint az összes önkéntesünknek és a vakok óvodája gyógypedagógusainak, kik egész héten át mind a lovas-, mind pedig a többi programunkat segítették. Továbbá köszönjük a zenészeknek, hogy színesebbé tették a tábor mindennapjait: Ferenczi György és a RackaJam zenekarnak, Székely Zsoltnak és az Indián zenekarnak.

Szüle Eszter ✨

KISSNÉ HATVANI ERIKA

Sherlock Holmes és csapata nyomoz

Lovasterápia projekt tábor

Fót, 2013. július 8-12.

A hódmezővásárhelyi Aranyossy Ágoston Óvoda, Általános Iskola tanulóinak, valamint az Aranyossy Ágoston Általános Iskola Alapítvány versenyzőinek 2013 nyarán ötödik alkalommal nyílt lehetősége táborozni Fótton, a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány Lovasterápiás Központjában.

A Fótton eltöltött hét lehetőséget adott intézményünk és alapítványunk 12 sajátos nevelési igényű gyermekének (3 fő pszichés fejlődési zavaros, 7 fő enyhe értelmi fogyatékos, 2 fő értelmileg akadályozott) megszervezni egy elveszett lónak, Ezüstcsillagnak a megkeresését. Minden tevékenység a nyomozás célját szolgálta, melyen keresztül történt a gyermekek fejlesztése. A táborlakóknak az volt a feladatuk, hogy megismerkedjenek Sherlock Holmessel, aki a hét során segítette a nyomozást. A gyerekeknek bátorságpróbákat kellett teljesíteni, melyeknek végrehajtása után újabb nyomok álltak a rendelkezésükre, mely segítette őket abban, hogy felkutassák az elkóborolt lónak a helyét.

A kutató munka több szintéren zajlott ((könyvek, internet, saját élmény, kézműves tevékenység, mozgásos tevékenységek, lovaglás, zenehallgatás, kognitív és manuális készségfejlesztés).

A táborhét megszervezéséhez pénzügyi forrást nyújtott a MOL Új Európa Alapítvány gyermekgyógyító programja, a MLTSZ Fóti Lovasterápiás Központ támogatásával.

Szervezési munkák

- Projekt tábor tematikájának összeállítása
- Résztvevők kiválasztása (engedélyek, beleegyező nyilatkozatok)
- Tematika alapján szükséges eszközök beszerzése
- A hét programjának elkészítése

A hét programja napirenddel

- ✓ 8⁰⁰: Ébresztő.
- ✓ 8⁰⁰-8³⁰: Fogmosás, mosakodás, öltözködés, készülődés a reggelihez.
- ✓ 8³⁰-9³⁰: Reggeli.
- ✓ 9³⁰-10⁰⁰: Játék a játszótéren.
- ✓ 10⁰⁰-12⁰⁰: Lóápolás, lovak felszerszámozása, lovaglás.
- ✓ 12⁰⁰-13⁰⁰: Lovak leszerelése, ápolása, eszközök elpakolása. Készülődés az ebédhez.
- ✓ 13⁰⁰-14⁰⁰: Ebéd, mosogatás, pakolás.
- ✓ 14⁰⁰-16⁰⁰: Délutáni foglalkozások:

Hétfő: Ismerkedés a Fóti Lovasterápiás Központtal.

Kedd: Gyűjtőmunka Sherlock Holmesről (internet, könyv)

Az elkóborolt ló Ezüstcsillag történetének megismerése. Ezüstcsillag megkereséséhez ötletek gyűjtése, erdő, tó, patak megtekintése. S. H. 1. levele. (térkép, nagytű, iránytű)

Szerda: Térképkészítés, S. H. jelmez, Ezüstcsillag textilfestés, plakát, készítése.

Csütörtök: Nyomozás S. H. 2. és 3. levele (titkosírás, bátorságpróbák, térképolvasás, nyomkeresés).

- ✓ 18⁰⁰-19⁰⁰: Terítés a vacsorához, vacsora, mosogatás.
- ✓ 19⁰⁰-21⁰⁰: Kötetlen játék a játszótéren.
- ✓ 21⁰⁰-22⁰⁰: Fürdés, készülődés a lefekvéshez.
- ✓ 22⁰⁰: Villanyoltás.

A nyomozók útnak indultak

Az izgatott gyermekcsapat 2013. július 8-án vonatra szállt Hódmezővásárhelyen, hogy elutazzanak felkutatni Ezüstcsillagot Sherlock Holmes segítségével.

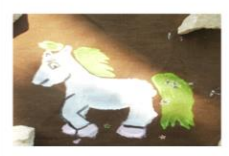

A táborhely megismerése után a gyermekek megismerkedtek Ezüstcsillag történetével, aki elkóborolt a családjától. A nyomozás megkezdődött, segítségül hívtuk Sherlock Holmes híres nyomozót, aki megtanította a táborlakókat egy-két nyomozási fortélyra, mely sokat segített.

A híres nyomozó megismertette a legfontosabb kellékeket, mely segítette a gyorsabb és hatékonyabb nyomozást. A térképolvasás, és készítés, az iránytű használata, a nagyító és a titkosírások megfejtése nap, mint nap közelebb vitte a kis nyomozókat Ezüstcsillaghoz. Sherlock az általa folyamatosan kitűzött ügyességi próbák teljesítéséhez kötötte az újabb segítségadást. A nyomozás során eljutott a csapat a Titokszigetre, a tóhoz, valamint a kastély udvarába. A nyomozás során minden gyermek folyamatosan teljesítette a Sherlock által kitűzött próbákat: lóápolás, ló felszerszámozása, önálló lovaglás, lovastorna, egyéni és páros gyakorlatok, drótkötélpályán áthaladás, térképolvasás, nyomkövetés.

A nyomozás során a legfontosabb tevékenységeink képekben

Önkiszolgálás erősítése	Lovaglási és lovas ismeretek tanulása, meglévő ismeretek megerősítése	Kézműves tevékenységek, manuális készségek javítása, kreativitás fejlesztése	Mozgásos tevékenységek, mozgáskoordináció fejlesztése, fizikai erőnlét, állóképesség fejlesztése	Kiránduláson, szabadidős tevékenységben, saját élmény szerzése a nyomozás rejtjelmeiről
<ul style="list-style-type: none"> • önálló tisztálkodás, • étkezések előkészítése, • takarítás, • saját ruházat rendezése 	<ul style="list-style-type: none"> • lóápolás, felszerszámozás • lovaglás, • lovastorna 	<ul style="list-style-type: none"> • textilfestés • térképészítés • meghívókészítés • tablókészítés • rajzpályázat 	<ul style="list-style-type: none"> • túrázás • futóverseny • kötélpályán áthaladás 	<ul style="list-style-type: none"> • Ezüstcsillag keresése (erdő, patak, tó) • iránytű • térképolvasás • titkosírás olv.
				
				
				

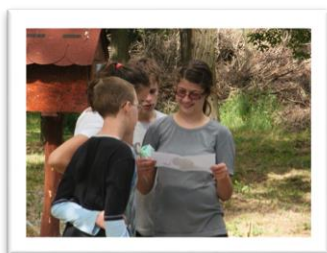
A kis nyomozók a hét folyamán saját naplójukban szorgalmasan dokumentálták a teljesített próbákat, mely segítette őket abban, hogy egyszerűbb legyen követni a nyomozás állását. A gyűjtő és alkotó munkának számtalan készség és képességfejlesztő célja volt. A gyermekek számára az elveszett kiscsík keresése nap, mint nap, számos kihívást jelentett, mely során rendkívül sok ismeretet szereztek.

A nyomozás mellett azonban maradt bőségesen idő játékra, szabadidős tevékenységekre, és szórakozásra is.

Péntek délelőtt érkezett a projektzáró ideje. A gyermekek izgatottan várták, hogy milyen próbák, feladatok várnak még rájuk, és kapnak-e majd olyan segítséget, ami nyomra vezeti őket, és megtalálják-e végre az elkóborolt Ezüstcsillagot?

A kitűzött próbafeladatok nagy örömet szereztek a gyerekeknek, boldogan mutatták be mindnyájan a lovas és lovastorna feladatokat, végighaladtak az ügyességi pályán. Mindenki azt remélte, hogy ha nagyon ügyes, akkor közelebb kerülünk a nyomozás végéhez. Ez így is történt: a nyomok a Szenzoros parkba vezettek, ahol nagy örömeinkre megtaláltuk Ezüstcsillagot. Sherlock Holmes utolsó levelében gratulált a nyomozó csapatnak az egész heti kitartó és sikeres munkájáért.

Köszönjük a Fóti Lovasterápiás Központ valamennyi dolgozójának, lovacskáinak, Robikának, Mukikának a segítségét, odaadó munkáját, mely lehetővé tette, hogy a hódmezővásárhelyi csapat ismét egy felejthetetlen, tartalmas hetet tölthetett el Fóton. Külön köszönjük a terapeutáknak Bozori Gabi néninek, Ferenczi Éva néninek, hogy érdekes programokat biztosítottak nekünk, és Bagi Áginak, aki a lovas foglalkozásokon mindig velünk volt.

Hódmezővásárhely, 2014. március 9.

Kissné Hatvani Erika (lovasterapeuta)

Az MLTSZ 2014. évi programjai

Február 14-16. Fót

B modul (elmélet)
Akkreditált képzés 2013. évfolyam

Február 28-Március 2. (péntek délutántól –szombat - vasárnap), Fót

Futószár és hosszúszár Refreshing weekend és vizsga
Akkred. 2012-es évfolyamnak+ a halasztóknak

Március 10-14. Fót

GYP-1 modul oktatása
Akkreditált képzés 2012-es évfolyam
GYP csoport

Március 17-21 Fót

H-1 szakmai modul oktatása
Akkreditált képzés 2012. évf. HT csoport

Április 4. péntek Fót

H-1 modul elméleti vizsgája írásban
Akkreditált képzés 2012.-es évfolyam
HT csoport

Április 4. péntek Fót

GYP-1 modul elméleti vizsgája írásban
Akkreditált képzés 2012.-es évfolyam
GYP csoport

Április 04-06. Fót

B modul gyakorlat: futószár, hosszúszár gyakorlat és próbavizsga
Akkreditált képzés 2013.-es évfolyam
GYP csoport

Tavaszi folyamán

Lovasterápiás verseny Kaposváron
- részletek később kerülnek egyeztetésre

Május 26-30 Fót

H-2 gyakorlat
Akkreditált képzés 2012-es évfolyam
HT csoport

Május 10, Hódmezővásárhely

XIV. Országos Gyermekek Terápiás Lovas Fesztivál

Május folyamán Fót – hallgatókkal történő egyeztetés alapján

GYP-2 modul
Akkreditált képzés 2012.-es évfolyam
gyógypedagógus csoport összefüggő gyakorlatok teljesítése 2x 1 hét

Május folyamán Bóly

Díjlovagló parasport edzőtábor és edzőverseny Marosi András szervezésében Bólyban- részletek pontosítás alatt

Május Budapest

MLTSZ kuratóriumi ülés

Május 20-24., Fót

Octavia Brown továbbképzés a végzett terapeutáknak

Május 25. Budapest Városliget

Gyermeknap

Június 3-6., Fót

Isabelle von Neumann-Cosel továbbképzése

Június-Július Fót

4 hét nyári tábor- MOL Új Európa Alapítvány támogatásával

Augusztus folyamán

Díjlovagló parasport edzőtábor
Györgypál Zoltánné szervezésében
Balogúnyomban

Augusztus folyamán Fót

Továbbképzés végzett
hippoterapeutáknak Peter Holzmüller
vezetésével

Szeptember 1., Fót

Akkreditált képzés 2012.-es
évfolyam Szakdolgozat leadási
határideje

Szeptember 24.-26., Fót

Edzőtábor a díjlovagló parasport
bajnokságon résztvevő lovasoknak

Szeptember 26-28., Fót

IX.. Nemzetközi és Hazai Díjlovas
Verseny (CDI***/CDN) és
Lovasterápiás Verseny FÓT

Október 13.-26. Sarlópuszta

A továbbképzés tervezett programjai:

Október 23.

Magyar Lovasterápia Szövetség
Alapítvány szakmai konferenciája

Akkreditált képzés 2012.-es évfolyam

- záróvizsga
- szakdolgozatvédés
- DRA III.-as lovas vizsga

Akkreditált képzés 2013-es évfolyam

- Bázis vizsga
- DRA IV-es lovas vizsga

December folyamán Budapest

MLTSZ elnökségi és oktatási bizottsági
ülés

A programok tervezett időpontjai módosulhatnak, az esetleges változásokat a www.lovasterapia.hu oldalon a Hírekben találja meg.

TAVASZI TOVÁBBKÉPZÉSEK FÓTON

Mint azt már korábban is jeleztük a 2014. évi programjainkban, két szakmai továbbképzést is szervezünk május végén és június elején a már végzett lovasterapeutáknak, a képzéseinkben részt vevő hallgatóknak és egyéb érdeklődő szakembereknek:

OCTAVIA BROWN által tartott továbbképzés

Május 19-26. között Octavia Brown, a NARHA (North American Riding for the Handicapped Association) egyik alapító tagja, valamint az FRDI (Federation of Horses in Education and Therapy International) volt elnöke, mesteroktató, hazánkba

látogat, a főtí Lovasterápiás Központ vendégeként, és a következő témákban hallhatunk tőle előadásokat:

1. Az amerikai lovasterápiás képzési rendszer felépítése, a képzésbe történő bekapcsolódás feltételei, szakemberek képzése
2. Milyen biztosítási lehetőségek vannak Amerikában a terápiás lovaglás területén, különös tekintettel a területet érintő törvényi szabályozásokra
3. Amerikai kutatások és kutatási eredmények bemutatása az egyes fogyatékoságok tekintetében
4. A lovasterápia alkalmazási lehetőségei egyes problémák és fogyatékoságok esetén:
 - spasztikus páciensek terápiás lovagoltatása
 - autizmussal élők terápiás lovagoltatása
 - Down szindrómások terápiás lovagoltatása
5. Az előadó közreműködésével készült „Instructor training video” bemutatása

A továbbképzés pontos időbeosztásáról, részvételi díjáról és egyéb feltételekről a későbbiekben adunk tájékoztatást.

ISABELLE VON NEUMANN-COSEL által tartott továbbképzés

Június 3-6. között, szintén a főtí Lovasterápiás Központban tart továbbképzést Isabelle von Neumann-Cosel, a Német Lovas Szövetség hivatalos vizsgáztatója, lovas edző, és számos, hazánkban is ismert lovas szakkönyv szerzője.

Terveink szerint június 4-én azokat a lovas edzőket és tanítványaikat várjuk, akik az idén vagy az elkövetkező években a német lovas vizsgarendszer szerint szeretnének lovas vizsgát tenni.

Június 5-re főleg a lovas vizsgázókat várjuk, akiknek Isabelle részletes tájékoztatást ad a lovas vizsgák új rendszeréről, különös tekintettel a Bázis vizsgát érintő változásokra.

Szeretettel várjuk mindkét továbbképzésre a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány összes oktatóját, tanárát is, a már végzett lovasterapeutákkal együtt.

A továbbképzés pontos időbeosztásáról, részvételi díjáról és egyéb feltételekről a későbbiekben adunk tájékoztatást.

KONFERENCIA FELHÍVÁS

**EGYESÜLETÜNK, A MAGYAR FONETIKAI, FONIÁTRIAI ÉS LOGOPÉDIAI
TÁRSASÁGGAL KÖZÖSEN,
SZEGEDEN RENDEZI MEG A 2014. ÉVI XLII. ORSZÁGOS SZAKMAI
KONFERENCIÁJÁT**

A konferencia kerettémája:

"Fogyatékoság - rehabilitáció - szociális megsegítés"

A rendezvény időpontja: 2014. június 19-21.

Plenáris előadások: június 19. csütörtök, 13-17 óráig

Szakosztályi nap: június 20. péntek, 9-16 óráig

A részletes program kiírására április 20-ig kerül sor.

Jelentkezéseket a honlapon majd elérhető regisztrációval vagy a 42oszk@magye-1972.hu e-mail címen fogadunk, április 20-tól.

Helyet adó intézmény: Szegedi Tudományegyetem, (SZAB Székház, Somogyi utca 7.)

és

Klúg Péter Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola és Diákotthon (Szeged, Bécsi körút 38.)

Minden kedves Tagtársat és érdeklődő kollégát nagy szeretettel várunk!

Addig is jó munkát kívánunk mindenkinek!

Tisztelettel: **Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete – elnökség**

Education and Culture
Lifelong learning programme
GRUNDTVIG

LOVASTERÁPIÁS DEMONSTRÁCIÓ

Helyszín: Szentes, Kistőke 64.

Időpont: 2014.05.29. 15:00 óra

Vezeti: Kézsmárkiné Piti Irén gyógypedagógus-lovasterapeuta (Jó Úton-Lóháton Alapítvány)

Segítői: Makainé Csík Anikó lovasterápiás segítő, Ohly Ágnes gyógypedagógiai asszisztens,

Rigó Tiborné gyógypedagógus-logopédus

A program a Pet Assisted Therapy. Learning with them című projekt szentesi találkozájának egyik programja, mely az Európai Bizottság támogatásával valósul meg.

Projekt-partnereink:

Partnereink a projektben:

CENTRO DE EDUCACIÓN ESPECIAL DR. FERNANDO ARCE, TORRELAVEGA, Spain

www.fernandoarce.com

ASOCIATIA PARTES Romania

Centro Interventi assistiti con gli Animali Olistico "la Tela di Carlotta"

EQUILIBRE MTÜ ESTONIA

www.equilibre.ee

LITHUANIAN SEA MUSEUM

www.muziejus.lt

Turning the Red Lights Green

www.red2green.org

Bővebb információ: grundtvigpat1.jimdo.com.

Továbbá: joutonlohaton@gmail.com

Tel: 0036-30/544-5777

BOZORI GABRIELLA
Lovasterápás Verseny
Fót, 2013

Sikeres Nemzetközi és Hazai Díjlovas-, valamint Lovasterápiás Versenyt zártunk 2013. szeptember 22-én.

Szerencsére az időjárás is kegyes volt hozzánk ezen a hétvégén, bár emiatt elég sokat aggódtunk a versenyt megelőző héten.

Nagy örömünkre szolgált, hogy az idei évben minden eddiginél több sérült gyermek és fiatal vett részt Lovasterápiás Versenyünkön. Az ország különböző pontjairól 17 csapat, mintegy 142 fővel nevezett be az immár 9. éve hagyománnyá váló Lovasterápiás Versenyünkre.

Igyekeztünk a gyermekek és fiatalok számára olyan versenyszámokat kiírni, melyekben mindenki képességeinek, életkorának megfelelően versenyezhetett.

Mint minden évben, az idén is törekedtünk arra, hogy a versenyünk ne csak egy egyszerű lovas verseny legyen, ezért a hozzánk érkező versenyzőket és vendégeket számos színes programmal vártuk.

A verseny csütörtök este egy fotókiállítás megnyitójával kezdődött, ahol Balázs József képeit tekinthette meg a közönség. A megnyitón elhangzott néhány vers (zenei aláfestéssel), Balázs József saját verseskötetéből.

Pénteken reggel két pályán kezdődtek meg a nemzetközi és a nemzeti díjlovas verseny versenyszámai, valamint megrendezésre került a Díjlovagló Parasport versenyszám is, melynek az idei évben 5 indulója volt.

Már délelőtt nagy volt a nyüzsgés a gyermekek pályája körül, ahol izgatottan gyülekeztek a versenyzők. Az ünnepélyes megnyitó után az „Önálló lovaglás”, valamint a látássérült gyermekek számára kiírt „Ügyességi feladatok vezetett lovon” és „Gyógypedagógiai lovastorna” versenyszámokra került sor.

A délutáni program házigazdájának Dr. Sólyom Lászlót, a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Magyar Egyesület védnökét, a Magyar Köztársaság volt elnökét kértük fel.

A szombati Lovasterápiás Versenyen a gyerekek 8 különböző versenyszámban mérhették össze a tudásukat, melyek között szerepelt „Önálló lovaglás ügyességi pályán”, „Gyógypedagógiai lovastorna” különböző kategóriákban, valamint „Csapatváltó verseny” is.

Köszönjük házigazdáinknak, Tarsoly Csabának, a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat tagjának, a Quaestor csoport elnök-vezérigazgatójának, Márton Péternek, a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Magyar Egyesület tagjának, a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. vezérigazgatójának, valamint Dr. Kövér Lászlónak, a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Magyar Egyesület elnökének, az Országgyűlés elnökének, hogy jelenlétükkel megtisztelték a rendezvényünket.

Vasárnap reggel újabb versenyszámokkal folytatódott a küzdelem, sor került a gyerekek és díjlovasok hagyományos közös váltóversenyére, valamint a „Mádl Ferenc emlékversenyre”, melynek keretében a csapatok rövid színdarabokat, meséket, történeteket mutattak be jelmezekkel, díszletekkel, zenével és nem utolsósorban a lovak főszereplésével kiegészítve.

Házigazdáink között köszönthettük Borda Gábor urat, a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Felügyelő Bizottságának tagját, a Concorde Értékpapír Zrt. igazgatósági tagját, Peter Hozlmüllert, a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat tagját, a Klinikverbund Südwest Terápiás Központjának igazgatóját, Szentes Tamást, a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat tagját, Budapest főpolgármester-helyettesét,

valamint Ingo Fröhlich-et, a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat tagját, a Mercedes-Benz Hungária Kft. vezérigazgatóját.

A délutáni órákban került sor a Lovasterápiás Verseny lezárására, valamint a díjak és az ajándékok átadására. A gyerekek és a csapatokat felkészítő terapeuták is izgatottan várták az „Összesített csapatverseny” végeredményét, hiszen az első 5 helyezett csapat kiemelt pénzjutalomban részesült, de a többi résztvevő csapat sem távozott pénzdíj nélkül.

A Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat és a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány célja, hogy a verseny keretében azokat a csapatokat támogassa, amelyekben a gyerekeket szakképzett, tanúsítvánnyal rendelkező terapeuták készítik fel.

Köszönjük a szponzorainknak, hogy lehetővé tették, hogy minden résztvevő kisgyerek/ fiatal sok-sok ajándékkal térhessen haza, ezzel is felejtethetlenné téve számukra ezt a három napot.

A háromnapos program egész ideje alatt fogorvosi szűrőkamion, nőgyógyászati tanácsadás, arcfestők, animátorok, lufihajtogatók, az Elevenpark játszótér munkatársai, valamint a Mercedes MOKI (Mobil Kids) programja várta a gyerekeket.

Vasárnap estére mindannyian kissé elfáradtunk, de a boldog gyermekarcok, valamint az elégedett versenyzők látványa kárpótlást nyújtott mindenkinek.

Ezúton is köszönjük barátainknak, önkénteseinknek, a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány és a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat munkatársainak és tagjainak lelkiismeretes munkáját.

Szeretettel várunk mindenkit újra Fóton, 2014 szeptemberében.

Bozori Gabriella

gyógypedagógus-lovasterapeuta

Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat

Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány

SZÜLE ESZTER

**Látássérült gyermekek részvétele a
2013. szeptember 20-22. között
megrendezett
IX. fóti versenyen**

Ahogy megérkeztünk a nyaralásból, a szokásos módon az évnitó után azonnal siettünk ki Fótra, hogy felelevenítsük a gyerekek a nyáron feledésbe merült lovas tudásukat. Két hetünk volt erre, hiszen már folytatódtak az előkészületek Fóton nagy sietségben. Már mindenki nagyon izgult, mire elértek a várva várt verseny napjai. Ebben az évben kilenc gyermek versenyzett volna a mi intézményünkből, sajnos egy kislány megbetegedett, így nyolcan képviselték a Vakok Óvodáját, Általános Iskoláját. A korábbi évekhez hasonlóan, ügyességi feladatok és lovastorna versenyszámokban szerepeltünk két korosztályban két napon keresztül (péntek, szombat): óvodások és iskolások. Nagy örömmre szolgált, hogy végre idén minden

kisgyermeknek ott voltak a szülei, s így nekik is megmutathatták, hogy mit tudnak. S azt is láthattam, és azt hiszem mindenki hallhatta is, aki a közelünkben volt, hogy lelkesen biztatták az épp versenyző kis lovast a többi gyermekkel egyetemben. Nagyon büszkék voltak, eredménytől függetlenül, hiszen ők pontosan ismerik gyermekeik képességeit, s most minden kis versenyző erején és bátorságán felül teljesített.

De most kanyarodjunk vissza a versenyre: az ügyességi feladataink között szerepelt kis csörgőlabda egyensúlyozás, csipeszek felrakása zsinórra, hullahopp karikával és nagy labdával feladatok, valamint az örök kedvenc: a vízhordás. Az iskolások (8 évesek) pedig idén először bemutattak egy rövid önálló lovaglás számot is, melyre nagyon sokat készültek. Én pedig nagyon büszke voltam rájuk.

A lovastorna feladatokban nálunk a kötelező gyakorlatok az alapülés és a malom. Az óvodások még három gyakorlatot választhattak hozzá. Szerepelt benne: térdelés, törökülések előre és hátrafele, sarokülés, hason fekvés és természetesen itt is van kedvenc: a liszteszsák gyakorlat. A nagyobbaknak négy szabadon választott gyakorlata volt a kötelezőkön kívül, itt már szerepelt a gyertya, a repülő, a ló nyakán ülés hátrafele elengedett kézzel, és kozákfüggés.

A versenyszám után az eredményhirdetésig volt még egy kis idő, így a nap egy kis játékkal folytatódott, melyre számtalan lehetőség adódott: a játszótéren kívül, a Mercedes- Benz Mobilkids pályáján biciklizhettek, kisautózhattak a gyerekeink segítők közreműködésével. Volt még arcfestés, kézműves foglalkozás és fogászati szűrőbusz, amit még a kevésbé bátor gyermekek is meglátogattak. Egy kis ajándékért mindent:).

És akkor elérkezett az az időpont, amiért még a játékokat is otthagyták: az eredményhirdetés. Ekkor már alig bírtuk őket lecsitítani. Egymás után mentek ki a gyerekek, akinek a nevét szólította Bozori Gabi, hogy az érmet, oklevelet átvegye. Mindegy volt, hogy első lett valaki, vagy ötödik, nagy taps fogadta. És ezek után jött még a sok-sok ajándék... Igazán nem is tudom, melyiknek örülnek a legjobban, de az biztos, hogy évek múlva is megmondják, hogy hányadik helyezettek lettek, hol tartják az érmeiket, s mit kaptak ajándékba. És még mindig nem ért véget a verseny, hiszen több TV-felvétel történt, több interjú a gyerekekkel is, s a szülők mesélik még most, hogy otthon a gyerekek újra meg újra megnézik, meghallgatják a felvett műsorokat.

Nagyon sok köszönetet mondunk Dr. Edvi Péternek, aki megteremti a feltételeket a versenyzéshez és Bozori Gabriellának, aki megszervezi és levezeti a versenyt. És ez nemcsak egy egyszerű köszönet, hanem én tudom, és biztos vagyok, hogy a többi terapeuta is, aki gyermekeket hoz a versenyre, tudja, hogy milyen nagy lehetőség, hogy sérült gyermekeink versenyezhetnek, megmutathatják, amit tudnak, megtapsolják őket. Ők még felnőtt korukban is emlékezni fognak ezekre a pillanatokra.

Köszönetet mondanék házigazdáinknak: Dr. Sólyom László, a Magyar Köztársaság volt elnöke, a Magyar Gyermeatmentő Szolgálat védnökének, és Tarsoly Csaba, a Quaestor Csoport elnök-vezérigazgatója, a Nemzetközi Gyermeatmentő Szolgálat tagjának, továbbá Fót összes dolgozójának, az önkéntes segítőknek, kollégáimnak, szülőknak és persze a lovaknak.

Szüle Eszter

gyógypedagógus-lovaterapeuta

Vakok Óvodája, Általános Iskolája, Speciális Szakiskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Diákothona és Gyermeothona

KISSNÉ HATVANI ERIKA

**IX. Nemzetközi és Nemzeti Díjlovas
Verseny és
Lovasterápiás Verseny
Fót, 2013., szeptember 20-22.**

Mint minden évben, 2013 szeptemberében is nagy izgalommal érkeztek vissza az Aranyossy lovas versenyzői a nyári szünetről. Alig várták már, hogy kimenjünk a lovardába gyakorolni. Szerencsére a pár hetes nyári pihenő nem okozott gondot, ugyanis a versenyzők már az első gyakorlásokon nagyon magabiztosak és ügyesek voltak. A verseny előtti napokban már tetőfokára hágott az izgalom, megkezdődött a találgatás, hogy „milyen lesz az utazás, kivel fogunk majd találkozni”, na és persze a legfontosabb, hogy hogyan fogunk szerepelni, milyen eredményt fogunk elérni.

Péntek kora reggel felkerekedett a 10 fős csapatunk Hódmezővásárhelyről. Jó hangulatban utaztunk, valamennyi gyerekben nagy volt a várakozás. Akik még nem jártak ezen a versenyen, azoknak a többiek mesélték, hogy majd mi minden fogja várni őket, visszaemlékezve a tavalyi fagyizásra, remek játékokra, koncertre. A megérkezés után, mint mindig, nagyon sok dolgunk akadt, hiszen már kora délután két versenyzőnket kellett felkészíteni a díjlovas és lovastorna versenyszámokra. Mindkét versenyzőnk nagyon szép eredményt ér el már az első napon: egy bronz és egy ezüstérmét szereztünk. A szép eredmény után nagyon jólesett a vacsora, majd a pihenés a szálláshelyen.

Szombaton korán reggel megkezdődött a felkészülés, ugyanis összesen 9 Aranyossy versenyző startolt, önálló lovaglásban és lovastornában, valamint 4 fő indult a délutáni csapatváltóversenyen. 9 órakor megkezdődött a verseny, melyen két lovasunk vett részt önálló lovaglásban az ügyességi pályán. Ebéd után pedig megkezdődött a készülődés a váltóversenyre, melynek a harmadik fordulójában indult a csapatunk. A kezdésig jól szórakoztunk, szurkoltunk a versenyző csapatoknak. A váltóban jól szerepeltek a versenyzőink: összesítésben a III. helyezést értük el. Ezután a lovastornáé volt a főszerep, melyen 7 tanulónk mutatta be kötelező és szabadon választott lovastorna gyakorlatát, különböző korcsoportban. A siker továbbra sem hagyott el bennünket, hiszen két arany és egy bronzérem talált gazdára csapattagjainknál. A nap azonban itt nem ért véget, hiszen a mozgalmas versenysorozat egy hagyománynak számító kulturális program zárta, az Amadinda Ütőegyüttes koncertje a Pannon Teremben.

A zárónapon a mi csapatunknak 4 startja volt mindössze önálló lovaglásban és lovastornában a délelőtti folyamán. A szerencse ezen a napon is ránk mosolygott, 1 aranyéremmel lettünk gazdagabbak. Természetesen ez a verseny sem múlhatott el úgy, hogy ne legyünk részesei a díjlovasok és a gyerekek versengésének. A nyertes csapatot 1 fő képviselte körünkben. Nagyon jól szurkoltunk, és kiválóan szórakoztunk. A vasárnap délután nekünk már a szórakozásé volt, ugyanis végignéztük a Mádl Ferenc Emlékverseny lovas színdarabjait. Nagyon jól szórakoztunk, nagy-nagy dicséret a gyerekeknek, lovaknak és a felkészítőknek.

A szabadidőben mindhárom napon számtalan érdekes program várta a gyerekeket, a verseny helyszínén. Kedvenc elfoglaltságunk volt a gyönyörű lovakat nézni a díjlovas

négyszögben és szurkolni a versenyzőknek. Még mindig a legnagyobb siker volt a gyerekek számára a Mercedes-Benz „MobileKids” programja. A legcsodálatosabb ebben a programban, hogy a gyerekek játék közben gyakorolhatják a biztonságos közlekedést. Szívesen töltötték ki a feladatlapokat, mellyel szintén a helyes közlekedés szabályait mélyítették el. Fóton még fogorvoshoz is szeretnek járni a gyerekek! Valamennyi versenyzőnk részt vett a szűrővizsgálaton. Különleges kézműves tevékenységek, lufi fújó és hajtogató bohóc, arcfestés és még számtalan érdekesség volt nap, mint nap.

Nagyon-nagyon izgalmas, de egy kicsit fárasztó is volt ez a három nap. A zárás azonban mindig újra felvillanyozza a gyerekeket, ugyanis ekkor derül ki, hogy az összes erőfeszítés milyen eredményt hozott a csapatoknak. Nem csak a saját siker a fontos, hanem jó örülni mások örömeinek, sikerének, boldogságának. Az összesített eredményeket Dr. Edvi Péter, a Nemzetközi Gyermekekmentő Szolgálat alapító elnöke hirdette ki. Nagyon nagy örömünkre szolgált, hogy az Aranyossy Ágoston Általános Iskola Alapítványának a csapata összesített eredményével a III. helyezést érte el. A kupák, emléklapok mellett még valamennyi csapatot nagy tapssal jutalmazták a gyerekek, terapeuták, és a lelkes közönség. Szeretném megköszönni magam, valamint valamennyi versenyző, szülő, felkészítő nevében a verseny fő szervezőjének Bozori Gabriellának, és Dr. Edvi Péternek, valamint az önkéntes segítőknek és a lovaknak az áldozatos munkáját, a támogatóknak a sok szép ajándékot, és a feledhetetlen programokat. Reméljük, hogy jövő szeptemberben ismét újra eltölthetünk egy pár szép napot a X. Nemzetközi és Nemzeti Díjlovas-, és Lovasterápiás Versenyen Fóton.

Hódmezővásárhely, 2014. március 9.

Kissné Hatvani Erika

gyógypedagógus-lovasterapeuta

Hódmezővásárhely, Aranyossy Ágoston Általános Iskola Alapítvány

IVÁNCSIK RÉKA
Ismét Fóton jártak a
Lovasakadémia kiscsikói

Ahogy az elmúlt években, tavaly is nagy örömmel készült kis csapatunk a fóti Lovasterápiás Versenyre. Nagy megmérettetés és boldogság ez a gyerekek életében.

A versenyre való felkészülés azonban nem volt felhőtlen, a verseny előtt lehetőségünk nyílt a színi előadás közönség előtti főpróbájára. A főpróbán sajnos az egyik lovunk igencsak megijedt, amivel egy nem várt szituációt idézett elő, igen nagy rémületet keltve ezzel a gyerekekben. A versenyig hátralévő idő így nem csak felkészüléssel telt, hanem a gyerekek lóba vetett hitének rehabilitációjával is. Újra kellett építeni a gyerekek lovak iránti bizalmát. A rehabilitációs folyamat sikerében nagy szerepet játszott a gyerekek családjainak támogatása és a történetek többszöri átbeszélése. Szakmai kihívásokkal teli és hosszú út vezetett addig, míg minden gyermek aggodalma csökkent a lovak körüli biztonság kérdésében és újra elhitték, hogy megbízhatnak négylábú társaikban. A sikeres rehabilitációban nagy szerepe

volt a verseny motivációs hatásának. Pár hét elteltével már újra teljes erőbedobással és harmóniával gyakorolhattuk a versenyfeladatokat.

Versenyeztünk díjlovaglásban, önálló lovaglásban, lovastornában, csapatváltóban és színi előadásban. A főpróba után sajnos megfigyelhető volt a gyerekek kismértékű önbizalomvesztése, de a felkészülési időszakban ezt is sikerült visszaállítani. Ennek ellenére a gyerekek érezhetően izgultak minden versenyszám, leginkább a színdarab bemutatása előtt. A sikeres rehabilitációs időszak és az egymás támogatása azonban meghozta gyümölcsét és nagyon jó eredményekkel zártuk a háromnapos versenyt. Legnagyobb jelentőséggel számunkra mégis a lovas színdarab sikeres előadása bírt, melyet első hellyel jutalmazott a zsűri...

Köszönjük, hogy ott lehettünk.

Iváncsik Réka

gyógypedagógus-lovasterapeuta
Kaposvár, Pannon Lovasakadémia

BAUMHAKL ÉVA
Fóti élmény a gyerekeknek és az
egész családnak

2013 nyarán már izgatottan várta a Kaposvári Korona Póni Klub és a Motivál-ló Alapítvány csapata is szeptember utolsó hétvégéjét. A legtöbb gyermek már el sem tudja képzelni az őszt a fóti kirándulás nélkül. Izgatottan mesélik tavalyi élményeiket új társaiknak.

A várva várt hétvégén az egyéni versenyszámok mindhárom nap folyamatosan következtek, ahol a csinos versenyzők produkcióit izgulhattuk végig. De a pihenőidőben sem volt ám unatkozás. A közös kirándulást, szórakozást díszítette a sok-sok gyermekprogram: kézműveskedés, arcfestés, lufi hajtogatás, buborékfújás, járművezetés, stb... Igen, igen, minden a gyermekekről szólt.

A két csapat összesen 14 fővel indult a versenyen, akiket leghűbb társuk, Bourbon is elkísért. A nyár folyamán már mindenki gyakorolhatta a saját versenyszámát, és a táborokban megismertük új mesénket, az Ico a bátor lovacskát. Augusztusban és szeptemberben sok-sok vidám, néha kaotikus estét töltöttünk azzal, hogy a mesét eljátsszuk, színpadra vigyük. A csapat a szülőkkel volt egész, hisz fáradságot nem tekintve ügyesen készítették elő díszleteinket. Szombaton az előadás jól sikerült, az egész csapat jól szerepelt, és az már csak újabb büszkeség, hogy a zsűri ezt a második hellyel meg is jutalmazta.

A versenyre a legtöbben már pénteken megérkeztek, még akkor is, ha ők csak szombaton kerültek sorra. Mindenki kíváncsi volt a társára, és egész szurkolótáborok alakultak a nézőtérén. A legnagyobb szurkolást természetesen szombaton a sorverseny alkalmával hallhattuk. Nálunk ez az a versenyszám, amelyen mindenki indulni szeretne. Nem volt könnyű, de kiválasztottunk 8 főt. A két csapat egy fordulóban vett részt, melyben köszönjük Kingának, Katának és Fáninak a közreműködést.

Vasárnap délután a díjlovasokkal rendezett közös versenyszámban a mi csapatunk is képviselhette magát, ami egyszerűen nagyszerű élmény volt! Lovasunk a jó eredményei mellett talán annak örült a legjobban, hogy benne lehetett ebben a csapatban. A terápiás pálya jókedve, összetartása 1 órára átköltözött a nagypályára. Ha valakinek előtte nem, ott biztos elment a hangja a szurkolástól.

A három nap során a Korona és a Motivál-ló tagjai nagyon-nagyon sok szuper egyéni és csapateredményt értek el! Nem szeretnék senkit megemlíteni névvel, helyezéssel, mert szerencsére oldalakig sorolhatnám. ☺ Az biztos, hogy a gyermekek munkájának, igyekezetének és a szülők kitartásának megvolt az eredménye! Az összesített 2. és 16. helyezés magáért beszél, de a sok-sok vidám pillanat, kedves fénykép, szép emlék még inkább. Nagyon büszke vagyok minden csapattagra! Mindehhez kellett, hogy Bagó Angéla, igazi csapattagként ilyen kitartóan és sokat segítsen nekünk az előkészületekben és a helyszínen is, amit nagyon köszönünk neki!

Vasárnap késő délután már fáradtan ugyan, de annál boldogabban utazhattunk haza. Útközben a gyerekek érmeiket és ajándékaikat szorongatva tartottak élménybeszámolókat újra és újra.

Baumhagl Éva

gyógypedagógus-lovasterapeuta

Kaposvár, Korona Póni Klub és Motivál-ló Alapítvány

DR. WAGNER KINGA

**Díjlovagló Parasport Edzőtábor
és Díjlovagló Magyar Parasport
Bajnokság, 2013.**

Mivel a két esemény egymást követően zajlott le, és résztvevőik kis különbséggel azonosak voltak, így azt gondolom, egy beszámolóban kell róluk írni. Ez volt a harmadik olyan év, amikor a versenyt megelőző napokban edzőtábort szerveztünk és a résztvevők mindig azonosak. Ez egyrészt jó, mert évről évre látható az előrelépésük, de ugyanakkor sajnálom, hogy nem kapcsolódik be munkánkba az a sok parasportoló, aki internetes fórumokon nemzetközi versenyeken való részvételekről álmodozik. Jó lenne, ha tudnák ők is, hogy van olyan lovasunk, aki előző évben még nem versenyzett, de eljött az edzőtáborba és most már el tudott indulni a lépéses díjlovagló programban. Nem zavarta, hogy nem nagydíjas lovat lovagol és nem külföldi versenyen. Nemzetközi szintű bírók előtt próbálhatta ki magát. Van olyan visszatérő lovasunk is, akinek otthon sajnos nem adottak az alapos felkészülés feltételei, de mindig eljön az edzőtáborba és indul a versenyen kölcsön lóval. Természetesen van olyan lovasunk is, aki nem vesz részt az edzőtáborban, de versenyez, évről évre eljön és megmutatja nekünk, mennyit fejlődött az elmúlt hónapokban. Egy olyan résztvevő volt ebben az évben, aki új lovasként szerepelt Fóton. Gazder Pali lelkesedése és akarata csodálni való mindannyiunk számára, és nagyon remélem, hogy egyszer eléri célját. Ő látja, hogy mennyi áldozatot kell hozni a sikerért, és meg is hozza ezeket. Sajnos nem tudom sokmindennel biztatni, mert tudom, hogy egy fecske nem csinál nyarat, az ő lelkesedése és szorgalma kevés

ahhoz, hogy elindítsa a nehezen mozduló gépezeteket. Talán ha mindenki olyan odaadással vetné bele magát a munkába, mint Ő, akkor elhinnék nekünk a döntéshozók, hogy van értelme magyar díjlovagló paszportról beszélni. Ha eljőnnének a lovasok, és részt vennének a versenyen, ha az érdeklődés nem merülne ki abban, hogy posztoljanak és keseregnek, amiért nekik nem megy a nemzetközi versenyekre való kijutás, akkor előre lehetne lépni, de addig sajnos nem.

Hiányolnom kellett ezen kívül az érdeklődők közül egyik lovasunk edzőjét és a Magyar Paralimpiai Bizottság Díjlovagló Szakágának vezetőedzőjét is. Ha ők nem érzik fontosnak ezt a rendezvényt, mit várjunk a többiektől?

A szomorúra sikeredett beszámoló végére, azért szeretném leírni a verseny résztvevőinek névsorát:

Deák Réka-Bourbon (bérelt ló)
Gazder Pál-Humbug (bérelt ló)
Makai Anikó-Kessy (bérelt ló)
Szép Veronika-Kheops

Köszönjük az anyagi támogatást, amelyet az edzőtábor és a verseny megvalósításához nyújtott a Nemzetközi Gyermeatmentő Szolgálat Magyar Egyesület és a Magyar Paralimpiai Bizottság.

**Bemutatkoznak az MLTSZ frissen
végzett terapeutái**

Ódor Júlia

Ódor Júlia vagyok, 2013-ban végeztem a Lovasterapeuta képzés gyógypedagógiai lovaglás és lovastorna szakágán. Első találkozásom a lovasterápiával 2008-ban történt, amikor végzős szociálpedagógus hallgatóként az összefüggő terepgyakorlatomat Fóton, a Magyar Lovasterápia Szövetségnél Alapítványnál töltöttem. Itt elegendő ismerethez jutottam ahhoz, hogy hivatásomként válasszam a lovasterápiát. Még ebben az évben jelentkeztem a Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar Gyógypedagógia szakára, másoddiplomás képzésre. Ezzel egy időben felkerestem Györgypál Zoltánné hippoterapeutát, hogy segítségemre legyen szakmai tapasztalat szerzésében és a lovasvizsgákra történő felkészülésben. Ekkor kezdtem el lovagolni. 5 és fél évig heti rendszerességgel, két napot a lovardájában töltöttem önkéntes segítőként, ahol nagyon sokat tanultam, és értékes gyakorlattal gazdagodtam a sérült személyek eredményes fejlesztését illetően. Jelenleg az ország nyugati szélén, az Abbázia Country Club Hotelben foglalkozom lovasterápiával. A környezet, a személyi és tárgyi feltételek teljes mértékben megfelelőek. Jelenleg egy lóval, egy képzett segítővel dolgozom, és négy páciensem van, akik heti rendszerességgel látogatnak el hozzánk. Célom minél szélesebb

körben népszerűsíteni a lovasterápia jótékony hatásait, illetve a gyógypedagógia és a lovaglás terén történő folyamatos fejlődés.

Kövesi Eszter

Debrecenben születtem, és jelenleg itt is élek néhány, Angliában és Spanyolországban eltöltött év után. Pszichológia tanulmányaimat a Debreceni Egyetemen kezdtem, majd felvételt nyertem a londoni Roehampton Egyetemre, ahol két évig tanultam pszichológia szakon, és megszereztem BSc diplomámat. Visszatérve a Debreceni Egyetemre, szociál- és munkapszichológia szakirányon Mester diplomámat is teljesítettem. Lovasterapeutaként a Magyar Lovasterápia Szövetségnél végeztem 2013-ban. Emellett a Magyar Relaxációs és Szimbólumterápiás Egyesület kétéves kurzusán sajátítottam el az autogén tréning relaxációs módszert, jelenleg pedig szintén két kétéves képzésen tanulok család- és párkapcsolat terápiát, valamint integratív hipnoterápiát. Változatos munkahelyeken dolgoztam eddig, jelenleg is párhuzamosan több mindennel foglalkozom, köztük lovasterápiával.

A lovak iránti szeretetem már egészen korán, gyermekkoromban megjelent, és végigkísért eddigi életemen át. A lovasterápiában sikerült összekapcsolnom ezt a szeretetet a szakmámmal: pszichológusként a lovak gyógyító erejét használva tudok segíteni a rászorulókon. Lovamat, Lizát, csikó kora óta én nevelem, igaz barátom és segítőtársam mind az életben, mind pedig a lovasterápiában. Debrecenben az Unicornis Humánszolgálati Alapítvány égisze alatt végzek pszichológiai lovasterápiát. www.lovasterapiadebrecen.hu

AUTH ZSÓFIA

**Beszámoló a Magyar Pszichológia Társaság
2013. évi Nagygyűléséről**

A 2013. évben második alkalommal képviseltette magát a lovasterápia a Magyar Pszichológiai Társaság éves szakmai konferenciáján. Ezúttal a konferencia Kapcsolataink Világa címmel Budapesten került megrendezésre.

Az ezt megelőző évben a lovasterápia alkalmazási területeinek és színes eszköztárának, a szakterületek közötti hasznos és fontos együttműködésnek a bemutatása volt a cél.

2013-ban a pszichológiai lovasterápiában elért vizsgálati eredményekre, és magára a vizsgálhatóság nehézségeire terelődött a hangsúly.

Szimpozium keretében 3 előadás hangzott el, amelyeket aktív beszélgetés és problémamegoldó ötletelés követett.

Az első előadás címe: „Gyí paci, paripa” - Első találkozás a lóval: az élmény empirikus vizsgálata a hipnóziskutatás interakciós nézőpontú szemlélete szerint

Szerző: Mátyás Marianna Dóra, pszichológus

Mariann bemutatta, hogy milyen hatással van az emberre a lóval való első találkozás, illetve a lóra ülés. Ezt az élményt, tudatállapotot, és a lóval, illetve a vizsgálatot végző személlyel kialakuló kapcsolatot, érzelmi viszonyulást a hipnóziskutatás módszereivel vizsgálta a szerző.

A második előadás címe: Ló és ember: gyermektáborok hatékonyságvizsgálata (Fa-, Wartegg-, STAI-C teszttel)

Előadó: Semsey Zsófia, pszichológus, lovasterapeuta,

Az előadás összehasonlító vizsgálatban mutatta be egy sporttábor, egy „hagyományos” lovastábor, és egy lovasterápiás tábor közötti különbségeket. Az előadás áttekintette azokat a már jól ismert terápiás irányzatokat és módszereket, amelyek bizonyos aspektusai a lovasterápiában is jelen vannak és hatnak.

A harmadik előadás címe: Szenvedélybetegek rehabilitációs programjába illesztett ló asszisztált tréning hatékonyságának vizsgálata

Szerző: Kardos Edina, klinikai szakpszichológus, lovasterapeuta

Edina szenvedélybeteg fiatalok számára tartott rehabilitációs célú, csoportos formájú, tréning felfogású lovas foglalkozások eredményeit, sajátosságait és pozitív tapasztalatait mutatta be. Elemezte a fiatalok koherencia-érzésének, öntiszteletének, növekedés-érzésének, én-hatékonyságának, szinkronképességének változásait, valamint a kitartás- és impulzuskontroll dimenziók, illetve a depresszív hangulat és a szorongás alakulását a tréning során.

Az előadások után a vitaindító kérdéseket Bozori Gabriella tette fel.

A beszélgetés témája főleg a vizsgálhatóság olyan nehézségei voltak, mint a megfelelő létszámú minta és kontroll csoport, a vizsgáló eszköz kiválasztása, a kinyert információk standardizálása.

Az a kérdés egyelőre a levegőben maradt, hogy hogyan mérhető jól a lovasterápiában részt vevő gyerekek érzelmi, viselkedéses, kognitív és szociális állapotváltozásának iránya és mértéke; bizonyos pszichés zavarok esetén hogyan változnak jellemzően a gyerekek reakciói.

A téma rengeteg, a kidolgozásukhoz idő, ötlet, erőforrás szükséges, amit a teamekbe szerveződés segíthet. Egy ilyen alkalom, mint ez a konferencia, jól megvilágítja, miért is fontos, hogy a lovasterápiával foglalkozók tartsák egymással a kapcsolatot, akár országhatáron túlívelően is.

BAUMHAKL ÉVA

Városligeti Gyermeknap, 2013.

A Városligetben, május 25-26-án 24. alkalommal rendezte meg a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat és a Fővárosi Önkormányzat közösen az ingyenes Gyermeknap rendezvénysorozatát.

A hétfőn több száz gyermek látogatott el szüleivel a ligetbe, ahol érdekes, izgalmas, látványos programokon vehettek részt. Itt ismét minden a gyermekekről szólt. Az érdeklődők színpadi előadásokat, bemutatókat tekinthettek meg, hasznos dolgokat tanulhattak, kézműveskedhettek, sportolhattak és természetesen játszhattak reggeltől estig.

Vasárnap a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány tagjai is színes programokkal várt mindenkit. A nap folyamán több alkalommal lovas bemutatókat lehetett megtekinteni: Kissné Hatvani Erika csapata Hódmezővásárhelyről, a Fóti csapat remek bemutatóját, Peter Holzmüller bohócműsorát, és díjlovaglást láthattunk a négyszögben.

A programok között a bátor gyermekek sorversenyekben is részt vehettek. A vetélkedők nehezebbnél nehezebb sportfeladatokból álltak, de ez nem volt akadály a sok ügyes gyermeknek. Az aktív résztvevők apró ajándékokkal és vidám pillanatokkal indulhattak tovább, hogy felfedezzék a Városliget újabb érdekes állomásait.

A Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány a kreatívabb gyermekeket kézműves foglalkozásokkal is várta. Gyönyörű lovas munkák készültek színezéssel, festéssel, ragasztással. Kicsik és nagyok egyaránt szebbnél szebb lovas hűtőmágneseket, könyvjelzőket, képeket készítettek. A tesztkérdésekre válaszolók még ajándékokat is vihettek haza.

Míg a gyermekek részt vettek a programokon, a szülők a sátornál tájékoztatást kaptak a lovasterápia jótékony hatásairól, lehetőségeiről, helyszíneiről.

Vasárnap este ugyan véget ért az egész hétfőn át tartó szórakozás, de jövőre, a Gyermeknap alkalmából ismét megnyitja a kapuit a Városliget. Vasárnap a lovasterápiás csapat újra várja majd az érdeklődőket, hogy együtt tölthessünk egy vidám, mosolygós napot!

KISSNÉ HATVANI ERIKA

XIII. Országos Gyermek Terápiás Lovas Fesztivál

Hódmezővásárhely, 2013. május 11.

Az Aranyossy Ágoston Általános Iskola Alapítványa, az Aranyossy Ágoston Óvoda, Általános Iskola, a Dél-Alföldi Lovasudvar, Hódmezővásárhely MJV Önkormányzat, valamint a Fogyatékkal Élők Csongrád Megyei Sportegyesület támogatásával 2013 tavaszán XIII. alkalommal rendezte meg az Országos Gyermek Terápiás Lovas Fesztivált. A rendezvény fővédnökei Dr. Edvi Péter, a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Alapítvány elnöke, a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány elnöke, Dr. Lázár János országgyűlési képviselő, Miniszterelnökséget vezető államtitkár volt. Védnökök: Gálné Bánfi Katalin a Dél-Alföldi Lovasudvar tulajdonosa, valamint Almási István Hódmezővásárhely polgármester volt.

A fesztiválra kilenc intézmény, alapítvány nevezett be az ország számos pontjáról. Hódmezővásárhelyről két iskola, a többi településről, Békéscsaba, Boly, Homok, Szentés, Mezőhegyes, Pákozd és Székesfehérvár egy-egy intézmény, alapítvány 69 sajátos nevelési igényű gyermeke és fiatalja versengett.

Reggel 9 órakor az ünnepélyes megnyitón Szabó Gáborné igazgató, valamint Gálné Bánfi Katalin köszöntötte a versenyzőket, felkészítőiket, szülőket és a szurkolókat.

Ezután a lovasoké, valamint a lovaké volt a főszerep.

A fesztivál programja a hagyományokhoz híven 4 kategóriában került lebonyolításra a nap folyamán.

A kategória (Önálló lovaglás.)

B kategória (Vezetett lovon való lovaglás. Eszköz nélküli feladatsor.)

C kategória (Futószáron lépés jármódban haladó lovon való lovaglás. Eszközzel végzett feladatsor.)

D kategória (Futószáron lépés jármódban haladó lovon lovastorna elemek bemutatása.)

A verseny nagyon jó hangulatban zajlott. A versenyzők szabadidejükben játszhattak a lovarda játszótérén, de kézműves tevékenységek közül is válogathattak, lovas feladatlapokat oldhattak meg, vagy társasjátékozhattak. A verseny végén Nagy Adrienn zenés lovasbemutatót tartott a gyerekeknek.

A verseny bírái, akik a nap folyamán értékelték a versenyzők lovas teljesítményét:

- Bujdosóné Stefán Adrienn, a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány elnökségi tagja, lovas parasport oktató
- Kucsora István, a Kéktői Ménes tulajdonosa, versenybíró, az Aranyossy Ágoston Általános Iskola kuratóriumi tagja
- Papp Jánosné, gyógypedagógus, az Aranyossy Ágoston Általános Iskola Alapítványának volt elnöke

Ezen a szép napon 33 aranyérem, 28 ezüst és 20 bronzérem talált boldog gazdára.

A fesztivál megszervezésben nem csak az intézmény pedagógusai vettek részt, rengeteg önkéntes is segítette a munkát, valamint anyagi támogatást kaptunk a Fogatékkal Élők Csongrád Megyei Sportegyesületétől. A versenyen az iskola alapítványának lován kívül a Dél-Alföldi Lovasudvar három patása is részt vett. Köszönet mindenkinek a munkájáért.

Remélem, hogy minden kedves versenyzővel, felkészítővel, a versenyzők szüleivel, a lelkes szurkolókkal jövőre találkozunk Hódmezővásárhelyen.

A XIV. Országos Gyermekek Terápiás Lovas Fesztivál tervezett időpontja: 2014. május 10.

Hódmezővásárhely, 2014. március 9.

KÖVY ANDRÁS

Ülésjavítás felsőfokon

Isabelle von Neumann-Cosel nagyszerű kurzust tartott 2013. október 16-17-én, Sarlópusztán, melyet a Magyar Lovas Szövetség edzőtovábbképzésként elfogadott. Isabelle von Neumann-Cosel kulturújságíró, specialitása a balett és a tánc. Emellett lovaglótanár és versenybíró.

A lovas körökben az egész világon ismert és elismert szakember, aki csaknem 20 lovas szakkönyv szerzője, legutóbbi könyvének (Rücksicht auf den Reiterrücken) anyagát igyekezett a gyakorlatba átültetve bemutatni. Ismét beigazolódott, hogy mindenkin lehet javítani. Az edzéseken részt vettek olyan kiváló lovasaink is mint Dallos Zsófia, Büki József, Németh Gábor, Rapi Kitti. Isabelle hatékony edzései során a két nap alatt mindannyian javulást értek el az ülésüket és befolyásukat illetően. Isabelle nagy hangsúlyt fektetett a lovasok ellazítására, mint mondta, csak az elengedetten ülő lovas tudja elengedetté tenni a lovát. Ennek érdekében célirányosan gimnaztikáztatta a lovasokat a nyeregben kengyel nélkül és kengyelben. Nagy hangsúlyt fektetett a laza, de tónusban tartott felsőtestre és lábszárakra. Általában ügyelt a harmonikusan, ütemben, fesztelenül adott segítségekre. Ezt ütemjátékokkal igyekezett elérni, pl. könnyűügetésben 4 emelkedés lassú nagy lépések majd 4 emelkedés rövid gyors lépések. Vagy két ütem könnyűügetés, 2 ütem tanügetés stb. Végig ügyelt a helyes levegővételre. Figyelembe vette a lovasok és lovak különböző testi adottságait, és ennek megfelelően dolgozott velük. Nehéz díjlovagló feladatokat nem végeztetett, de az alapokat nagyon komolyan megkövetelte. A kiképzési skálára építkezve célja a ló és lovas közötti harmónia elérése volt. A továbbképzés elérte célját, a jelenlévők sokat tanulhattak a német lovaglótanárnőtől.

AUTH ZSÓFIA

Kaposvári Állattenyésztési Napok

2013-ban hetedik alkalommal került megrendezésre a Kaposvári Állattenyésztési Napok (KÁN).

A Kaposvári Egyetemen szervezett rendezvényen színes programok várták az érdeklődőket. Az olyan különböző bemutatók és szórakoztató programok mellett, mint Fajtabemutatók, Vadgazdálkodási és Vadgasztronómiai Nap, Lovas közönségprogramok, Malacfogó verseny, Patkolókovács bemutató, szakmai konferenciák, szimpóziumok is voltak.

A programban szerepelt többek között a Lótenyésztési és lovas konferencia is. Erre előadóként hívták meg a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítványt.

Kaposváron egyre többen hallanak a lovasterápiáról, mióta megalakult a Hippológia és lovasterápia tanszék az Egyetemen és egyre többen kíváncsiak arra, hogy mire és kiknek ajánlott a lovasterápia, hogyan épül föl egy foglalkozás, lovas körökben pedig különösen érdekes téma, hogy mi a szerepe a lónak a terápiában és a terápia mely ágában milyen lovak vesznek részt.

Ezeket a kérdéseket igyekeztem előadásomban megválaszolni. A lovasterápia ágainak bemutatását követően a pszichológiai lovasterápiában előforduló konkrét példák, helyzetek leírásával mutattam be a terápiás ható tényezőket, a lehetséges célkitűzéseket. Ez a rövid bemutatkozás olyan eltérő témák között kapott helyet, mint: Angol vagy western lovaglás?; Lófotózás a gyakorlatban; Székelyföldi lovasiskola a Dévai Szent Ferenc Alapítvány szervezésében; A Kaposvári Egyetem lovas képzési palettája; Különböző fajtájú tenyészkancák élősúlyának és testméreteinek összehasonlítása; A születési hónap hatása az ügető lovak versenyteljesítményére. Így tekintettel a vegyes közönségre, az előadás főleg ismeretterjesztő, figyelemfelhívó jellegű volt.

Idén is megrendezésre kerül a KÁN szeptember végén és remek változatos programokat kínál azok számára, akik épp nem a főtí Díjlovas-, és Lovasterápiás Versenyen lesznek ebben az időben.

RÉTI BOGLÁRKA

**2013-ban is megérkezett az Oracle
Mikulás!**

Mikulás ünnepségen vettek részt a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány lovasai az Oracle Hungary jóvoltából.

Az Oracle Hungary idén decemberben is meghívta Mikulás ünnepségére a Lovasterápia Központ kisgyermek lovasait. A Larus Rendezvényközpontban tizenkét kis lovas találkozhatott a nagyszakállúval és rénszarvasaival. A gyerekek a szülők segítségével jutottak el a helyszínre, ahol két kolleganőnk felügyelete alatt vehettek részt a programokban.

Az este folyamán a gyerekeknek rengeteg kalandban volt részük, volt itt luca-búza ültetés, homokkép készítés, csillámtetoválás, kalácssütés, tombola és sok vidámság. A Kolompós Együttes húzta a talpalávalót és mindenki tánra is perdült, fantasztikus

volt a hangulat.

Köszönjük, hogy az Oracle Hungary évek óta támogatja Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítványt és köszönjük, hogy részesei lehettünk az élménynek!

AUTH ZSÓFIA

**Szakpszichológusi képzés keretein
belül lovasterapeuta képzés**

Örömteli hír a lovasterapeuta képzések terén, hogy az ELTE Egészségfejlesztő Szakpszichológusi képzésének egyik elfogadott specializációja lett a Pszichológiai Lovasterápia.

A beadott képzési programot üdvözölte az ELTE szenátusa és az Oktatási Hivatal nyilvántartásba vette a képzést.

Ez úton is köszönjük azoknak a munkáját, segítségét és lelkesedését, akik hozzátekettek ahhoz, hogy ez a képzési program kialakuljon, valódi együttműködés jöjjön létre az egyetemmel!

Az, hogy az ELTE képzési programjai között szerepelhet a lovasterápia, nem csak elismerést jelent a pszichológus társadalom részéről, de biztosítja a magas színvonalú képzést, lehetővé teszi komplex, kontextusba ágyazott tudás megszerzését.

Ez a képzés lehetőséget teremt az érdeklődők számára, hogy egyszerre szerezzenek szakpszichológusi és lovasterapeuta képesítést.

Az első, egészségpszichológia alapozó évet követően jelentkezhetnek a hallgatók egészségfejlesztés és egészségmegőrzés, életminőség javítás, katasztrófa pszichológia, vagy lovasterápia specializációkra. A paletta színes, de mégis harmónikusan megférnek ezek a specializációk egymás mellett, mert van egy közös alapjuk.

Mai modern társadalmunkban egyre növekvőbb igény van a civilizációs ártalmakkal társuló pszichológiai problémák kezelésére, megelőzésére. Az egészségpszichológia igyekszik ezt az igényt kiszolgálni.

A képzés foglalkozik egészségkárosító magatartásformák prevenciójával, a felnőtt társadalom jelentős hányadára kiterjedő krónikus betegségekkel járó pszichológiai problémák kezelésével, egészségügyi szemlélet formálásával. Az egészségpszichológia, mint alkalmazott tudomány fejlődésére jelentős hatása volt a pozitív pszichológiai irányzatnak, melynek témakörei közé tartozik a jól-lét (well-being), az optimális élmények elérésének személyi és társadalmi feltételei, a stressz toleranciát, fizikai és lelki erőnlét edukációs módszerekkel történő fokozásának lehetőségei. Ezen témákkal kapcsolatos tudományos ismereteket és kutatási eredményeket az egészségpszichológia integrálja és alkalmazza. (Oláh, 2004)

A képzéssel kapcsolatos részletek:

EGÉSZSÉGFEJLESZTŐ SZAKPSZICHOLÓGUS szakirányú továbbképzési szak ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Képzés célja:

Az egészségpszichológiai posztgraduális képzés célja, olyan szakemberek képzése, akik ezen alkalmazott tudomány legkorszerűbb ismereteivel felvértezve önállóan képesek megoldani a szakterület gyakorlati, oktatási és kutatási feladatait, és megfelelő jártassággal rendelkeznek az egészségvédelem, az egészségmegőrzés, az egészségfejlesztés módszereinek és technikáinak alkalmazásában.

Az egészségpszichológiai szakpszichológusok, a képzés célja szerint, olyan szakemberek, akik – országos szinten – jelentős szerepet vállalnak a betegségmegelőzésben, valamint az akut és krónikus betegségekkel való megküzdés területén. Az egészségpszichológiai szakpszichológusok integratív tudása a biopszichoszociális szemlélet elméleti háttérére épül (Kulcsár, 1998). Az egészségpszichológusoknak országos edukációs programok vezetésével részt kell vállalniuk a magatartásformálás, az egészségfenntartás és fejlesztés különböző kontextusaiban jelentkező aktuális szakmai feladatainak megoldásában.

Pszichológiai Lovasterápia Specializáció Célja:

A lovasterápia iránt érdeklődő pszichológusok megismertetése a lovasterápia színes eszköztárával és lehetőségeivel és a lovasterápiás helyzetekkel annak érdekében, hogy a páciensre érő hatásokat megfelelően tudják tervezni, illetve kontrollálni, és célzottan tudják ezt alkalmazni a lehető legpozitívabb terápiás hatás elérésének érdekében.

A képzés célja továbbá, hogy a hallgatók tájékozódjanak a lovasterápia egyéb szakágaiban, valamint az egyéb területeken tevékenykedő szakemberekkel (pszichiáter, orvos, pedagógus, szociális munkás) való együttműködés lehetőségeiről, a komplex egészségmegőrző kezelés megvalósításának érdekében.

Ezen túlmenően fontos, hogy a pszichológus lovasterapeuta fizikailag is biztonságos, de megfelelően ingergazdag közeget tudjon kialakítani. Ehhez szükségesek olyan ismeretek és tapasztalatok, melyek alapján ki tudják választani és megfelelően tudják képezni a terápiában résztvevő lovakat.

Képzés keretei:

A képzés 2014 szeptemberében indul.

A képzés bementi követelményei:

MA szintű pszichológus diploma

Felvételi beszélgetésen való megfelelés

Lovas felvételi vizsga, ami a 3 jármódban történő biztonságos lovaglást foglalja magában.

Képzés felépítése:

4 félév, 120 kredit 675 óra

alapozó képzés: 60 kredit, 360 óra

specializáció: 60 kredit, 315 óra

Mind az alapozó, mind a specializációs időszak gyakorlatokkal tűzdelt, sajátélmény szerzésére ad lehetőséget.

Kimenet:
Záró dolgozat és annak szóbeli megvédése
Szóbeli vizsga megadott témakörök alapján
Befejezett 150 órás önismeret
DRA IV-es lovasvizsga, a 2014-ben érvényes új német vizsgarend szerint.

Jelentkezés módja és további információk:
További információt a képzésről az ELTE és MLTSZ honlapján található.

AUTH ZSÓFIA
Megújuló Energia

2013. október 2-án ünnepélyes keretek között átadásra került az a megújuló energiákra építő rendszer, mely a fóti Lovasterápiás Központ energiaellátásának nagy részét biztosítja.

Egy több mint két éves projekt eredménye az átadott „Élhető Jövő Park” névre keresztelt létesítmény.

A program ötlete a 2011-ben elvégzett energetikai audit nyomán vetődött fel és a Nemzetközi Gyermekekmentő Szolgálat Magyar Egyesület, az ELMŰ-ÉMÁSZ Társaságcsoporthoz és a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, illetve az Óbudai Egyetem együttműködésével született meg. A beruházás célja a Lovasterápiás Központ energiaellátásának biztosításán túl olyan kísérleti-kutatási terület létrehozása volt, ahol nem csak az áramszolgáltató, hanem a projektben részt vevő egyetemek oktatói és hallgatói is tapasztalatokat gyűjthetnek. A kutatásokat a HP Magyarország is támogatja a mérésekhez szükséges gépparkkal: 12 számítógéppel, szerverrel, 15 monitorral és 6 kivetítővel.

A Látogató Központban egy komplex energiatermelő rendszert bemutató kiállítás tekinthető meg.

A rendszer magában foglal:

- egy közel 100 m²-es, 15,6 kW teljesítményű napelemes kiserőmű és napkollektoros melegvíz-termelő rendszert,
- egy 20 kW teljesítményű szélenergia-termelőt, melyek már 3 m/s szélsősebesség esetén is képesek mozgásba lendülni,
- egy 14 kW-os hő teljesítményű levegő-víz rendszerű hőszivattyút, valamint
- egy mikro vízerőművet, ami az előzetes becslések szerint 1,2 MWh/év villamos energiát termel.

Az átadó ünnepségen részt vett dr. Áder János, aki bejárta a Lovasterápiás Központ területét és bepillantást nyert az itt zajló foglalkozásokba is.

Természetes forrásból származó, örökké megújuló energiákkal van tehát a központ mostantól ellátva és ezt mindenki érzi. A lovardát heti rendszerességgel látogató gyerekek minden alkalommal megcsodálják a szélkereket.

SZAKMAI OLDALAK

DR. JÁMBOR PÉTER

A hippoterápia szempontjából lényeges hátmozgás objektív megfigyelése és mérése lépés jármódban, az ülőpontokon elhelyezett markerek követésének segítségével

A hippoterápia, mint speciális hasznosítási irány, számos követelményt támaszt a lovakkal szemben. A küllem (testalakulás), vérmérséklet és idomíthatóság mellett, talán a legfontosabb tényező a lépés jármódjának minősége (Hermannova, 2002). A lépés jármód igényli a legkevesebb erő kifejtést, kevés természetes lendületet mutat, fejlesztésének lehetősége lovaglással minimális, ezért a ló kiválasztásánál különös gondot kell fordítani annak bírálatára (Monspart, 1978). A mozgás minősége az alkat, az öröklött ideg-, izom-, és mozgáskoordináció függvénye (Pongrácz, 2006).

Mivel a hippoterápia mozgásterápia, kiemelt jelentőségű a lépés jármód minőségének vizsgálata (Janura és mtsai, 2010), különös tekintettel az ülőpontok (8.-12. hát csigolya közötti legalacsonyabb pont a középvonaltól balra és jobbra 60-60 mm, úgy, hogy a két ülőpontot összekötő vonal merőleges a ló gerincoszlopára) mozgáskarakterisztikájára, hiszen a ló háta és a páciens medencéje a mozgásátvitel kulcspontja. Ezt a mozgáskarakterisztikát horizontális (HT1, HT2) és vertikális (HT3, HT4) változókkal határozhatjuk meg. Ezeket és a vizsgálatomba bevont 14 hippoterápiás ló szabad lépésének, tíz ismétléssel végzett mozgáselemzése során mért értékeit az alábbi táblázatban foglalom össze.

Hippoterápiás változók	Ló mozgásai	Páciensre áttevődő mozgások	átlag ± szórás	
HT1, adott ülőpont anterior irányú sebességkülönbsége (cm/s)	a ló lábainak lendítési és alátámasztási fázisainak váltakozására bekövetkező, az ülőpontokat előre irányba gyorsító-lassító mozgása	a csípőízületben flexiót-extenziót hoz létre, a felegyenesedést serkenti, törzstréning	34±16	
HT2, az ülőpontok közötti anterior irányú sebességkülönbség (cm/s)	a ló gerincoszlopának laterálflexiója okozta mozgás	a páciens gerincoszlopának rotációja	6±3	
HT3, adott ülőpont maximális dorsoventralis elmozdulása (cm)	az ülőpontok dorsoventralis elmozdulásai mozgás	ülőpontok irányú okozta	a páciens fel-le mozog, a felegyenesedést serkenti	3±1
HT4, ülőpontok dorsoventralis kilengése közötti különbség (cm)	az ülőpontok képesti eltávolodása mozgás	egymáshoz vertikális okozta	a páciens gerincoszlopának laterálflexiója	2±1

1. táblázat: Az ülőpontok vizsgálat során mért mozgásparaméterei, szabad lépésben.

Mind a négy hippoterápiás változó esetén a vizsgált lovak között a legtöbb esetben szignifikáns különbségeket tapasztaltam.

Azon lovakon, melyek ülőpontjainak sebességkülönbségei előre irányban (HT1) csekélyek, könnyebben egyensúlyoznak a rajta ülő lovasok, ezért első alkalmakkor, bizonytalanul ülő páciensek esetén kifejezetten előnyösnek bizonyulnak. Sok esetben viszont, miután előnyös a törzstréning szempontjából ezen mozgás, kifejezetten hatékonyabb egy nagyobb arányú előre irányú sebességkülönbséggel haladó ló mozgása. Az ilyen lovak előnye az is, hogy miután saját maguk által felkínált természetes lépés jármódjuk közben produkálják a nagyobb sebességkülönbséget, a hippoterápiás munka során a ló-vezető munkája egyszerűbb lesz, illetve könnyebben tudja a páciens igényeihez legjobban illeszthető mozgásformát adagolni. Amennyiben ez a nagyobb sebességkülönbség (HT1) rövidebb mozgásciklussal társul, az kifejezetten jótékony a hipotón páciensek számára. Spasztikus lovasoknak kedvezőbb a lazító hatású kisebb mértékű sebességkülönbségekkel haladó, hosszú mozgásciklussal rendelkező ló.

A ló gerincén létrejött laterálflexió, mely a különböző oldali ülőpontok egymás megelőzésében nyilvánul meg, nagyon értékes rotációként tevődik át a páciens gerincére, mely a leginkább lazító hatású, és csökkenthető a „tömbösség” a páciensben. A magas HT2 átlag értékű egyedeknél tapasztalható a legnagyobb lépéshossz, illetve a legnagyobb túllépés is, hiszen a hátulsó láb lépéshossza határozza meg elsősorban a gerincoszlop oldalirányú mozgását.

Kívánatos az ülőpontok minél nagyobb, függőleges tengely irányú elmozdulásai (HT3), melynek következtében a páciens fel-le mozog, mely a terápia hatékonysága szempontjából nagyon fontos felegyenesedést serkenti.

Szintén kedvező a nagyobb mértékű HT4, mely a lovasra laterálflexióként terjed át, mely lazító hatású, a „tömbösség” csökkenthető a páciensben.

1. Hermannova, H. (2002): From enthusiasm to the professionalism or from carting to the methodology. Sbornik praci z hiporehabilitacihó seminare 24, 1-9.
2. Janura M., Dvorakova T., Peham C., Svoboda, Z., Elfmark M. (2010): The influence of walking speed on equine back motion in relation to hippotherapy. Vet. Med. Austria 97, 87-91.
3. Monspart, G. (1978): Az eredményesség és a testalakulás összefüggése a lovassportban. Lovassport-Lótenyésztés.
4. Pongrácz, L. (2006): A mesterlovász könyve.

KÖVESI ESZTER

Relaxáljunk lóháton Az autogén tréning alkalmazása a lovasterápiában

Az autogén tréning (AT) a relaxációs módszerek egyik ága, melynek kidolgozása J. H. Schultz nevéhez köthető. Ő figyelte fel rá, hogy mennyire jótékony lehet ez a módszer a stressz és szorongás kezelésére, megelőzésére. A relaxációs módszerek mind egészségvédő, mentálhigiénés önszabályozás céljára, mind pedig gyógyító (önsegítő) célkitűzésekkel alkalmazhatók. Az autogén görög eredetű szó, jelentése: ő maga, valami önmagától, önerejéből való képesség; a tréning pedig angol eredetű szó, gyakorlást jelent. A relaxáció megtanítja a szorongás csökkenését, a szervezeti működési egyensúly és ritmus helyreállítását mellett harmonikus nyugalmi, kiegyensúlyozottsági élményt hoz létre. Az AT valójában egy pszichoszomatikus eljárás, melyben lelki szintről indítunk testi folyamatokat, melyek végül visszahatnak a lélekre. A folyamat alatt pszichotonikus áthangolódás történik, az izmok tónusának megváltoztatásával a pszichés tónus is megváltozik. A relaxáció alatt a kliens megtanulja ellazítani egyes testrészeit, megtanul pszichésen hatni szervei működésére, s ez által létrejön egy kellemes, relaxált, azaz módosult tudatállapot. Összekapcsolva a lovasterápiás gyakorlatot az AT módszerével, nagyon izgalmas és kellemes élményeket élhet meg a kliens a ló hátán egy másfajta tudatállapotban.

Az AT egy relaxációs terápiás módszer, mely a lovasterápia ívelésével végigköveti a terápiás folyamatot. Szakaszonként tanulják meg a páciensek, és mivel minden egyes résznek asszociatív jelentéseket hordozó jellege van, így azok gyakorlása vagy verbális feldolgozása által is haladunk előre a terápiás folyamatban.

A relaxáció szövege a lovas helyzethez igazítva segít a páciensnek, hogy jobban ráhangolódjon az állatra, annak jelenlétére és mozgására, ezáltal megélheti, hogy ők együtt vannak jelen a relaxációban, és a ló segít neki ellazulni, kikapcsolni.

A terápiában hatalmas előrelépést jelenthet a ló hátán becsukni a szemünket, és így beleengedni magunkat egy relaxált, módosult tudatállapotba.

Nézzük először a *mozgást*. A ló egyenletesen ringó, hullámzó, szabályos, ritmikus mozgása segít a páciens beleringatni egy elengedett állapotba, csakúgy, mint egyes törzseknél a tánc, a ritmikus ringatózás vagy a derviseknél a forgás. A mozgás továbbá hozzájárul a közös élményhez is: „Együtt csináltuk a lóval, olyan volt, mintha egyek lettünk volna; együtt mozogtunk, ahogy a ló mozgott, úgy mozogtam én is” – fogalmazta meg egy relaxáló. Többen arról számolnak be, hogy ilyenkor szinte eggyé válnak a lóval. A páciens semmit nem csinál, mégis csukott szemmel, relaxált állapotban „lépdel előre” a ló segítségével. Ez a folyamatos mozgás segít egy tudatos testkép megtartásában is, jobban oda tud figyelni az egyes feladatoknál a testében történő változásokra, s mindezt az „éber elengedettséggel” állapotában éri el.

A ló, átvéve lovasa elengedettséget, a relaxáció alatt maga is egy ellazult állapotba kerül, lassan, békésen lépdel, nyakát hosszan előrenyújtja, szemét félig lehunyja. Így a „tükör jelenség” lép fel: a páciens és a ló egymásra ható és gerjesztő folyamatként tükrözi és sugározza egymás felé a békét és nyugalmat. A ló itt is bizonyítja, mennyire érzékenyen reagál az ember érzelmeire, hangulataira.

A legfontosabb, és a legtöbb lovas relaxáló szájából elhangzó szó a *bizalom* volt. Általában nem okoz nehézséget a pácienseknek behunyni a szemüket a ló hátán, és ezáltal kiadni kezükből a kontrollt, s teljes mértékben a lóra és a terapeutára bízni magukat. Ha valakinek mégis problémát okoz szem behunyása, a szabad ég látványa is segít, folyamatosan a távolba révedő tekintettel, szemizmait ellazítva is el tudja engedni magát, és előbb vagy utóbb szemhéja is lezáródik. Ha a páciens tud bízni a lóban, és nyugalmat, békét sugall, a ló azonnal átveszi ezt, s ez a pozitív, egymást erősítő körfolyamat hozzájárul a tényleges bizalom kialakulásához. Egy utólagos beszámolóban ezt írta valaki: „Már nagyon régen éreztem magam olyan biztonságban, mint akkor. Arra gondoltam közben, hogy milyen jó rábízni magam valamire, ami mozog. Hogy az ő mozgása bemozgat engem is: lehetek teljesen öntudatlan, de mégis mozgásban vagyok.”

A másik nagyon fontos és mindenkinél megjelenő érzés a *melegség*. A ló testének melege az ember lábain keresztül az egész testét átmelegíti. A melegség szimbolikusan bizalmat is szül, emellett folyamatos érintkezés van a kapcsolatukban, ami szintén bizalmat generál. E három feltétel jelenléte szinte automatikusan előidéz az elengedett, relaxált állapotot. Néhányan így fogalmazták meg a melegség élményét: „A lábaim határozottan meleg voltak, de valahogy az egész testem-lelkem is meleg volt, és többször is 'megjelent' előttem a paplan, takaró képe.” „Mint egy kályha melege, a lábamtól jött felfelé, és minden testrészemet, szervemet átjárta a meleg.” „Mintha energiát is átadna a ló a melegséggel együtt.”

Azok a kliensek, akik szobában és lovon is relaxáltak már, elmondták, mindkettő kellemes lehet, de teljesen más érzést ad. Szerintük lovon nagyobb élmény a relaxáció, nagyon sokat ad az állat jelenléte, és az érintés érzete. Az egyik relaxáló megjegyezte, hogy lóháton valahogyan jobban ki tudja üríteni az elméjét, mint egy széken relaxálva, nagyon pihentető, hogy ott nem ostromolják a gondolatok. A legtöbben arról számoltak be, hogy a ló hátán elengedve magukat elméjüket teljesen ki tudják üríteni. Egy kliens azt fogalmazta meg, hogy a szobában csak ő egymaga

relaxál, a lóval viszont ketten, együttesen lazulnak el. Egyszóval a lovas relaxációt nevezhetjük társas relaxációnak is.

A tapasztalatokat összefoglalva azt látom, hogy a lóháton való relaxálás pozitív hatással van a páciensekre, és a ló jelenléte sokat segít magának a terapeutának is, mind a bizalom kiépítésében, mind pedig a gyógyító folyamatban is. Az autogén tréning lóháton való alkalmazásával különleges élményeket élhet át a páciens, egy nem mindennapi helyzetben tanulhatja meg a relaxálást, ami segíthet neki a mindennapi élet rohanó, stresszes helyzeteiben, hogy könnyebben ellazuljon, testileg és lelkileg kikapcsoljon. Ahogyan az egyik kliens maga is fogalmazott: „Nem tudom, hogy működik ez, de az az érzésem, hogy valószínűleg a lovaknak van valamilyen 'kisugárzásuk', amivel hatnak ránk. Mint valami pozitív energia...”

www.lovasterapiadebrecen.hu

GERLICZKINÉ DR.SCHÉDER VERONIKA

Autizmus és nyelvhasználat – gyermekterápiás lehetőségek

1. Bevezetés

Az autizmus-spektrumzavar definíciója a mai napig nem egyértelmű, tünetei széleskörűek és változatosak. A kommunikációs képességek és készségek minőségbeli károsodása azonban valamennyi autistánál megfigyelhető. Fontos paramétere továbbá, hogy – mint pervazív fejlődési zavar – az autizmus végleges állapot, nem gyógyítható, viszont (különböző eredményességgel) javítható.

Az alábbi tanulmány azt a kérdést járja körül, mit jelent a nyelvhasználati képességek minőségbeli károsodása az autizmus-spektrumzavarral élők esetében: mitől mások ők, mint a neurotipikus, a megkésett beszédfejlődésű vagy az értelmi fogyatékkal élő emberek; hogyan dolgozza fel az agyuk a beszélt nyelvi információkat.

A tudományos-elméleti ismereteket egy esettanulmánnyal támasztjuk alá. Egy atípusos autizmus (autism atypical) diagnózist kapott kislány kiegészítő terápiás megsegítésének speciális módszertanáról, az alkalmazott módszerek eredményességének tapasztalatairól számolunk be.

2. Tipikus és atipikus nyelvhasználat

Az egészséges ember nyelvhasználati képessége tulajdonképpen részképesség. Ez azt jelenti, hogy részben velünk születik egyfajta „biológiai képlet”, amely lehetővé teszi, hogy hangos nyelvi kommunikációra legyünk alkalmasak. Ez a belénk kódolt genetikai program azonban magától még egészséges organikus feltételek mellett sem tudna működésbe lépni – megfelelő környezeti (nyelvi) ingereknek kell érniük bennünket a kibontakozásához. Amennyiben ezek a feltételek az élet első 6-7 évében rendelkezésünkre állnak, akadálytalanul megtanulhatunk beszélni. Miután azonban lezárul az ún. „első biológiai sorompó”, s a gyermek csak később, 12-13 éves koráig részesül a kívánt nyelvi környezeti ingerek támogatásában, számolunk

kell a korlátozott, sérült nyelvhasználati következményekkel. A „második biológiai sorompó” lezártát követően valószínűleg már részlegesen sem jöhet szóba sikeres nyelvvelsajátítás (Gósy 2005).

A mai modern műszeres vizsgálatoknak köszönhetően egy ideje már nemcsak a nyelvvelsajátítás folyamatáról vannak elképzeléseink, hanem a jelen idejű nyelvhasználat mechanizmusairól is egyre több objektív ismerettel rendelkezünk. Igazolást nyert például, hogy az ún. nyelvi központok az emberek többségénél a bal agyféltekében találhatóak. A merev lokalizációs felfogást azonban már meghaladtuk: világossá vált, hogy a nevezett régiók nem jól körülírt, kizárólagos centrumok, hanem egy komplex hálózatrendszernek a részei (és ezen belül töltenek be vezető szerepet bizonyos nyelvi funkciókban). Ennél fogva tehát nem feltétlenül állja meg a helyét az a – mára már a közgondolkodásban is elterjedt – nézet, miszerint a bal agyféltekénk a „nyelvi/beszélő”, jobb agyféltekénk pedig a „nem nyelvi” félteke. Valójában mindkét agyfélteke részt vesz a nyelvi és beszéd folyamatok szervezésében. A kettő közötti összeköttetést a kérgestest (corpus callosum) biztosítja. Míg a hallott közlésegyeségek szó szerinti feldolgozását a bal agyféltekei központok végzik, addig a mondottak érzelmi tartalmának (stilisztikai többleteinek) a felismeréséhez például már a jobb agyféltekénk együttműködése is szükséges (Lukács – Pléh 2003).

Amikor a fentiekben vázolt rendszerbe hiba csúszik, nyelvi, illetőleg beszédzavarok keletkeznek. A nyelvi zavarok mindig valamilyen agyi, idegrendszeri károsodás következményei, melyek szükségszerűen beszédzavarokban nyilvánulnak meg. A beszédzavarok viszont nyelvi zavar nélkül is létrejöhetnek, hosszas fennállás esetén pedig visszahatást gyakorolhatnak a nyelvi rendszerre (Gósy 2005). Vajon az autizmus-spektrumzavar a maga jellegzetes kommunikációs vetületeivel hol helyezkedik el, hol és hogyan érinti az eddigiekben vázolt rendszereket?

3. Az autizmus-spektrumzavar nyelvhasználati vonatkozásai

Az autizmus-spektrumzavar összetett viselkedési és kommunikációs zavar, melynek hátterében valamilyen (eddig ismereteink szerint pontosan még nem meghatározott) idegrendszeri károsodás feltételezhető. Pervazív fejlődési zavar, amely tisztázatlan hátteréből kifolyólag manapság még nem gyógyítható (Illyés 2000; Peeters 2007). Tünetei széles spektrumon helyezkednek el és igen változatosak lehetnek. A diagnózis felállításakor három terület érintettségét veszik figyelembe: a szociális interakciók, a nyelvhasználat és a képzelet fejlődésének károsodását.

Az autisták nyelvhasználati problémái önmagukban is sokfélék. Egyesek sohasem tanulnak meg beszélni (esetleg érzelmi kitörésekkel helyettesítik a kommunikációt). Mások általában megkésett beszédindulást mutatnak. Gyakori jelenség náluk a monoton beszéd, az echolália. Ugyanakkor akadnak jó beszédképességű autisták is (l. pl. Asperger-szindróma), akiknek az élet más területein adódnak jellegzetes (autizmus-specifikus) nehézségeik.

Fontos leszögeznünk, hogy az autizmussal élők nyelvhasználati problémái nem (vagy nem feltétlenül) értelmi fogyatékossgal vannak összefüggésben. Az autisták problémái eltérnek a beszédképességben szenvedő vagy siket gyermekek jellegzetes problémáitól is. Az ő nyelvi képességük nem hiányzik, hanem sérült, s ennek következtében az agyuk másképp dolgozza fel a beszélt nyelvi információkat. A világ (és a világ nyelvi leképezése) számukra alapvetően kaotikus. Elsősorban a megértéssel és az értelmezéssel vannak problémáik. Érzékelésük és észlelésük ép, azonban megértésük "betű szerinti" (hiszen az észlelt dolgokhoz történő jelentés-

hozzáadáshoz már fantáziára lenne szükség, az ő képzeletük fejlődése azonban károsodott).

Az autizmus-spektrumzavar egyik jellegzetes kommunikációs tünete az ún. echolália. Az echolália a szavak szó szerinti, azonnali vagy késleltetett ismétlésére utaló kifejezés (Győri 2003). Egyes kutatások szerint (Peeters 2007) az echolália mögött sokszor valódi kommunikációs szándék húzódik meg, az autisták nagyon is megpróbálnak részt venni a beszélgetésekben, csak éppen a rendelkezésükre álló korlátozott eszközök segítségével. Ők ugyanis az agyuk jobb féltekéjében végbemenő folyamatokkal manipulálnak (ezeket használjuk egyébként mindannyian, amikor pl. fejből énekelünk dalokat: a jelentést nem elemezzük, hanem eléggé felszínesen kezeljük...). Egy szó kreatív használatához azonban a bal agyféltekei működéseket is igénybe kellene venni, ahol a szavak jelentésének a feldolgozása is megtörténik. Úgy tűnik, erre – a két agyfélteke nyelvi hálózatrendszerének összehangolására – az autisták már nem képesek. Sok autista egyszerűen nem tudja, nem érti, hogy a beszéd mire való...

Rendkívül fontos terápiás cél lehet tehát: rámutatni a beszélt nyelvi kommunikáció hatalmára. Felfedni, hogy a nyelvhasználatnak cselekvés- és történésbefolyásoló szerepe van. Hogy a nyelvi kód (szavak, mondatok) alkalmazásával befolyásolhatjuk a környezetünket (miközben bennünket is hasonló módon befolyásol a környezetünk).

4. Esetbemutató

A továbbiakban egy olyan kisfiú lovasterápiás megsegítésének folyamatáról és részeredményeiről számolunk be, akit 2010 őszén, 3 éves korában hoztak el hozzánk a szülei, friss atípusos autizmus diagnózissal. Az elmúlt három évben a tavasztól ősziig tartó időszakban tudtunk együtt dolgozni, heti egyszeri, később kétszeri 30 perces foglalkozások keretei között.

A lovasterápia kiegészítő terápiás eljárás: a ló, a lovaglás és a lóval való foglalkozások komplex hatásainak felhasználásával segít, elsősorban mozgásfejlesztő, gyógypedagógiai és pszichológiai vonatkozásai vannak (Bozori 2002).

Alapvetően a ló lépésmódját használjuk terápiás célokra. A lépés egy négyütemű, ritmikus mozgás: a lábak diagonális sorrendben, egyenletes időközökkel követik egymást. A hátsó lábak által indított impulzusok következtében a ló gerincében rotáció jön létre, ami a lovas medencéjét jobbra-balra billenti. Ahogy a ló előre felé halad, emeli és leteszi a lábát, egy előre-hátra, ill. fel-le hullámmozgás is kialakul, ami szintén áttevéődik a lovasra (Györgypál 2006). Ezt a komplex mozgásos stimulációt a lovon ülő páciensnek először a medencéje veszi át, az impulzusok innen haladnak tovább a gerincoszlopon felfelé, eljutva a nyakszirtig, és ingerlik a nagyagykérgi központokat is. A lépő lovon történő terápia különlegessége, hogy egyszerre, egy időben képes hatni a ló hátán ülő teljes ideg- és izomrendszerére, így a kliens számára újraélhető, azaz bekapcsolható az idegrendszer esetlegesen kiesett fejlődési fázisai is. Érdemes még megemlíteni, hogy a lovaglás nagymértékben fejleszti az önértékelést és az önbizalmat, segítségével a páciens érzelmi és kommunikációs szempontból is nyitottabbá válik a világra. Ilyen speciális feltételek mellett dolgozik a lovasterapeuta az egyébként hagyományos gyógypedagógiai és pszichológiai fejlesztő módszerek bevonásával.

Közös munkánk kezdetén az általunk kezelt kisfiú ezekben a fejlesztő játékokban, feladathelyzetekben elég egyértelmű elutasító magatartást mutatott: a kezébe adott tárgyakat eldobálta, a képkártyákat – mint tipikusan alkalmazott augmentatív

(támogató) kommunikációs eszközöket – a szájába vette, harapdálta, mozgáselemeket nem utánozott. Négy hónap elteltével azonban már sikeres képkártyás kommunikációt tudunk megvalósítani a lovaglás során, valamint beindult az utánzás képességének a fejlődése is (így elkezdtük az egyszerű lovastorna-gyakorlatok tanulását). Hét hónapnyi lovasterápia után hajlandó volt rövid verbális instrukcióra („*Indítsd el a lovat!*”) adekvát verbális választ adni („*Lépés, Pazar!*”). Egy év múlva már verset tanult és szavalt, hajlandó volt a mondókát kísérő mozgásos játékokban való együttműködésre, az alapérzelmeket képekről felismerte, verbálisan (egy szóval) megnevezte. A második évadban a lovardában élő állatokkal ismerkedtünk: azonosításukat, megnevezésüket tanultuk, a hangjukat utánoztuk. 2013 tavaszán (a kisfiú 6. életévében) aztán sürgető igény mutatkozott az adekvát hangos, verbális kommunikáció fejlesztésére, az echolália igen intenzív megjelenése miatt.

Hipotézisünk szerint a lóval való kommunikáció, a lovaglás során átélt történések alkalmasak arra, hogy rávilágítsanak a beszéd cselekvésértékére. Segíthet megérteni, mire való a hangos nyelvi kommunikáció. A ló azonnal reagál a neki adott verbális instrukciókra, amely különleges élményét adja a kliens számára annak, hogy a beszédnek milyen fontos értelme van az életünkben.

5. Következtetések

A lovasterápiás foglalkozásokon ugyanúgy alkalmazható a képkártyás kommunikáció az autistákkal való együttműködés során, mint egyéb élethelyzetekben. Kezdetben a gyermek kezébe adtunk olyan képkártyákat, amelyeken a lovak különböző cselekvéseket mutattak: pl. ittak egy itatóvályúból. Ezt követően az adott cselekvést valóságos élethelyzetre ültettük át: pl. odamentünk a lóval az itatóvályúhoz és megkínáltuk vízzel – a ló ivott, a gyermek pedig csodálkozva meghangosította a látottakat („*Iszik a Pazar!*”). Néhány hét múlva már képkártyás segítség nélkül is képes volt megnevezni a ló reakcióit. Terápiás lovunk szerencsés adottsága, hogy nagyon kommunikatív: visszanyerít a társainak, prüsszöl, ásít, néha megvakarja az orrával az oldalát, fejével odabújik a lövezetőhöz, érdeklődve megszemléli a játékokat, stb. Viselkedése számos alkalmat teremt az adekvát (hangos nyelvi) kommunikáció fejlesztéséhez. Ilyenkor megkérdezzük a gyermektől: „*Most mit csinált a Pazar?*” Ő pedig egyre ügyesebben válaszol, pl. „*megviszketett*” – mondja, mire a terapeuta helyesbítve megismétli az egyébként tartalmilag helyénvaló kijelentését („*Igen. Viszketett az oldala és megvakarta.*”). Speciális lehetőségek adódnak továbbá a lovasterápiás foglalkozásokon a téri tájékozódás fejlesztéséhez is. A díjugratásban használt akadályokból (kitörőkből, rudakból) folyosókat, labirintust építünk. A labirintuson úgy lehet keresztül menni, ha a gyermek hangosan irányítja a lovat: pl. mondja neki, hogy „*Pazar, menj egyenesen!*”, vagy „*Pazar, fordulj jobbra!*” stb. Amíg nem szólal meg, a ló állva marad – ez természetesen unalmas, a gyermek lovagolni szeretne, adott a motiváció a beszédhez. Amennyiben rosszul fejezi ki magát (pl. ellenkező irányba instruálja a lovat), nekimegyünk a kitörőnek – a gyermek látja, hogy nem a megfelelő szót használta, ki kell javítania magát. A labirintus végén egy számára kedves jutalom, pl. egy érdekes játék várja.

A kisfiú a tavasz óta látható eredményeket mutat az adekvát kommunikáció fejlődésében. A folyamat lassú, de számunkra minden apró eredmény nagy érték.

Eleinte a foglalkozások kezdetén mindig több percen keresztül, intenzíven echolált (azonnali és késleltetett ismétléseket is produkált). Megfigyeltük, hogy amennyiben ilyenkor mi csendben maradunk, hamarosan megnyugszik, ő is elhallgat, és nagyon

hamar adekvát kérést intéz felénk (pl. „Vera néni, menjünk oda a játékoshoz!”). Ezt örömmel fogadjuk és mi is adekvátan reagálunk: szavakkal és tettekkel egyaránt. Néhány alkalommal azt is észrevettük, hogy erős, intenzív érzelmi behatás alatt spontán módon adekvát beszédmegnyilvánulásai vannak (pl. egyszer összecsípte az ujját egy csipesszel, mire felkiáltott: „Jaj, becsípett, fáj, vedd le!”). A legfontosabb következtetésünk azonban az, hogy a gyakran látszólag logikátlanul egymás mellé kerülő szavak, szósorok mögött szinte valamennyi esetben logikus, helyzetnek megfelelő közlési szándék és tartalom áll, ezért célszerű, ha a terapeuta nem siklik el az echolália fölött, hanem tudatosan igyekszik annak értelmi keretet találni. Ez természetesen nem minden esetben sikerül, de gyakran igen. Ezzel a magatartással rendkívül sokat segíthetünk a kliensnek abban, hogy az agyában sajátos módon összekavarodott, sérült nyelvhálózati rendszert rendezni, rendszerezni próbálja, a megfelelő idegi kapcsolatok megteremtődhessenek, és ennek következtében alapvető adekvát hangos nyelvi kommunikációra legyen képes, elősegítve ezzel társadalmi beilleszkedését, boldogulását.

Irodalom

- Bozori Gabriella 2002. *Lovasterápia. Gondolatok és vázlatok a gyógypedagógiai lovaglás és lovastorna témaköréből*. Polu-Press Kkt., Székesfehérvár.
- Gósy Mária 2005. *Pszicholingvisztika*. Osiris Kiadó, Budapest.
- Győri Miklós 2003. A neurokognitív fejlődés moduláris zavarai: az autizmus. In Pléh et al. (szerk.): 738-759.
- Györgypál Zoltánné (szerk.) 2006. *Hippoterápia*. Unicornis Egészségforrás Alapítvány, Balogunyom.
- Dr. Illyés Sándor (szerk.) 2000. *Gyógypedagógiai alapismeretek*. ELTE, Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest.
- Lukács Ágnes – Pléh Csaba 2003. A nyelv idegrendszeri reprezentációja. In Pléh et al. (szerk.): 528-560.
- Peeters, Theo 2007. *Autizmus*. Kapocs Könyvkiadó, Budapest.
- Pléh Csaba – Kovács Gyula – Gulyás Balázs (szerk.) 2003. *Kognitív idegtudomány*. Osiris Kiadó, Budapest.

DR. INGRID STRAUSS

**Wirkprinzipien der Hippotherapie
und ihr Stellenwert in der Krankengymnastik**

(Krankengymnastik, 1991/11)

**A HIPPOTERÁPIA HATÁSMECHANIZMUSA ÉS HELYE A
GYÓGYTORNÁBAN**

Fordította: Rétháti Györgyi

A lónak az emberi mozgáskezelésbe történő bevonásával a páciens–gyógytornász–ló kölcsönhatásból egy neurofiziológiai alapú kezelési módszer fejlődött ki: a hippoterápia.

A hippoterápia alkalmazásának feltétele, hogy az azt végző gyógytornász a neurofiziológiai kezelések terén képzettséggel, tapasztalattal rendelkezzen, valamint ismerje a lovat mint terápiás partnert neuro,- szenzo,- és pszichomotoros vonatkozásban. Ez mindenképpen elméleti és gyakorlati lovas tudanyagot követel meg. A lovaglás közvetlen, saját élményű megtapasztalása a gyógytornász számára lehetővé teszi a ló mozgásának terápiaként való felhasználását, valamint az esetleges baleseti rizikó felmérését, kiküszöbölését.

A hippoterápia hatékonyságához ma már nem fér kétség. A hippoterápia egyedülálló hatásmechanizmusa meghatározza e terápia helyét és indikációit a kezelési tervben.

A ló mint médium az ember számára a *mozgásán* keresztül válik kommunikációs partnerré: A többdimenziós mozgásimpulzusok küldése lehetővé teszi a lovon ülő beteg mozgáskezelését, neuromotoros stimulációját.

A ló *testével* való kommunikáció lehetővé teszi a szenzomotoros gyakorlást, pl. a meleg (a ló testhőmérséklete 1°C-kal magasabb, mint az emberé), a szőrzet, sörény, a szimatoló, puha orr megtapintása, a ló hátának az ülés általi érzékelése, a hordozás-érzés, a térbeli – helyzetbeli tájékozódás és a mozgásélmény útján. Végül a ló *lényével* való kommunikáció intenzív és mélyreható pszichomotoros hatást jelent a sérült ember számára.

A ló ezen sajátosságait a páciens fő tünetei szerint súlyozva alkalmazhatjuk, előtérbe helyezve vagy a mozgáskezelést, az alapfunkciók fejlesztését, vagy a pszichés–mentális kezelési célokat.

A hippoterápia elsődlegesen neuromotoros kezelésre, mozgásszimulátorként használja a lovat. Természetesen a ló bevonásával is a teljes embert kezeljük, és akkor igazán hatékony a kezelés, ha a lóban rejlő kommunikációs lehetőségek közül a gyógytornász a lehető legtöbbet aknázza ki. Ez különösen igaz a cerebrálparetikus gyerekek esetében, akiknél a károsodás mindig érinti a szenzo- és pszichomotoros területet is.

A hippoterápia egyedülálló hatásmechanizmusa

1. Mozcásstimuláció a járásnak megfelelő mintában

A ló háta és a lovas ülepe közti direkt érintkezésen keresztül többdimenziós mozgások tevődnek át a lovasra. Lépésben a ló törzse 4 ütemben, 8 mozgásfázisban egyensúlyoz. Dorzális extenzorai és ventrális flexorai egymással váltakozó aktivitása ritmikus nyújtásokat eredményez, melyek átvivődnek a ló ágyéki gerinc-keresztcsont-medence izületeire. Ezek a nyújtások a lógerinc fiziológiás görbületeinek kompenzáló mozgásaiból adódnak és a ló hátának lengéseit eredményezik. A lábsorrend különböző mozgásfázisainak gyors váltakozása (3 pontos azonos oldali vagy diagonális 2 pontos támaszkodás lábletevással (fékezőerő), ill. lábbal elrugaszkodással (tolóerő)) olyan mozgásimpulzusokat hoz létre, amik szintén kihatnak a ló törzsére. A ló törzs-, gerinc- és lábmozgásainak bonyolult összjátéka viszi át a többdimenziós lengésimpulzusokat a lovasra, melyek a következők: föl-le (a ló hát emelkedése-süllyedése), előre-hátra (a lábak toló- és fékezőereje), jobbra-balra lesüllyedés (egy lábpár laterális letámaszkodása), diagonális előre-hátra és rotációs mozgások (egy lábpár diagonális letámaszkodása). Ez a törzsre ható mozgásstimuláció az emberi járásmintának megfelelően történik. Könnyen meggyőződhetünk erről, ha egy lovasnak csak a felsőtestét nézzük: úgy tűnik, mintha egy gyalogoló embert látnánk.

2. Mozcásstimuláció ülő helyzetben és a járásnak megfelelő előremozgásban

Az ülőpozíció mint gyógytorna kiinduló helyzet, a fiziológiás fejlődés útján teszi lehetővé az egyensúly- és mozgáskorrekció begyakorlását. Az emberi motorikum fejlődésének fontos állomása az ülés megtanulása, a kiegyensúlyozott törzstartás pedig a következő fejlődési foknak, a járásnak előfeltétele. Ugyancsak az optimális testtartás koordinációját serkenti a törzs egyenesen tartása a gravitáció ellenében, valamint balanszírozása a kicsi (talpalatnyi) alátámasztási felületen. Ebben a folyamatban a ló pótolhatatlan, mert a beteg törzsét a lábak kikapcsolásával mozgatja a járásnak megfelelő mintában. A beteg a medencéjével „jár”, ezáltal optimális járásgyakorlás érhető el. Minden fej-, kar- és lábtartásra vonatkozó mozgáskorrekció a törzs fiziológiás finomkoordinációjának megtanulása útján következik be. Mindezek - a járásnak megfelelő előremozgás közben - kizárólag a ló segítségével jöhetnek létre.

3. Mozcásstimuláció dinamikus ritmusban

A ló lépésének ütemes ritmusában végzett korrigált mozgásstimuláció utánozhatatlan. Ez a ritmus azonban nem ugyanazon lengések merev taktusban végzett ismétlését jelenti, hanem egy dinamikusan változó, élő mozgásdialógust. A ló a hátán ülő páciens mozdulatainak „kiegyensúlyozásával” fiziológiás mozgásterápiát végez: a diagonális és ellenoldali finomrotációs mozgások folyamatos átvitelével

ritmusosan, felváltva mozgatja a beteg jobb és bal testfelét. Mindezt szimmetrikusan, egyenes tartásban, előrehaladás közben és tetszőleges ideig.

Az az elgondolás, hogy a lovat akár egy computervezérelt géppel is helyettesíthetnénk, ugyanolyan lenne, mintha az anyai ringatást fabőlcsőben billegtetéssel próbálnánk pótolni.

4. Mozgásstimuláció, mint a tónusszabályozás előfeltétele

Bizonyított, hogy a ló segítségével végzett, egyenes tartásban és ritmusos mozgáskezeléssel történő tónusszabályozás hatékonyabb és tartósabb, mint a ló nélkül végzett fizioterápia. Ezt nemcsak a szubjektív és objektív kezelési sikerek megfigyelése, hanem a spazmus vonatkozásában végzett tudományos mérési eredmények is alátámasztják.

Szeretnék rámutatni arra, hogy elismert gyógytorna módszerek hatásmechanizmusa miként közvetíthető a hippoterápia által is, valamint arra, milyen pótolhatatlan hatások érhetők el vele – túlmenően azon, hogy a ló mint médium minden pácienset egyedülálló módon motivál együttműködésre.

BOBATH-KEZELÉS:

Alapelv: A kezelés – figyelembe véve a páciens életkori fejlettségi fokát vagy betegségének fázisát – a fiziológiás történésekre épül. Ez a gyógytornásztól neurofiziológiai tudásanyagot, praktikus ismereteket és találékonyságot követel. A korrigált mozgásminták megjelenését manipulatív úton érzük el olyan célzott mozgásimpulzusok útján, melyeket a gyógytornász a páciens tudatosan megtervezett mozgatásával „küld”. Mindez optimális kiinduló helyzetben, serkentéseken és gátlásokon keresztül zajlik, az izomtónus normalizálása közben. A ritmusosan végzett korrigált mozgásminták begyakorlása a normalizált izomtónus állandósulását célozza, egyúttal feltétele annak, hogy a páciens ezeket a mintákat akaratlagosan is képes legyen végrehajtani.

Hippoterápia:

Ezen kezelési kritériumokat a hippoterápia a Bobath-módszer manipulatív elemeinek átvételével teljesíti, nevezetesen kiindulási helyzetként a páciens reflexgátló kiinduló helyzetben való ültetésével. Nagyon lényeges kiegészítő motoros mozgáskomponenst biztosít a ló azáltal, hogy a beteg felsőtestét a normál járásnak megfelelő törzstréning során felegyenesedett helyzetben előre mozgatja. A lépésben vezetett ló tempó- és irányváltoztatásai adagolják a mozgásanyagot, míg az ezek által ritmusosan mozgatott test helyzetváltozásai az egyensúlyszerv stimulációját és az alapfunkciók begyakorlását teszik lehetővé. Ezúton közvetíti a hippoterápia a Bobath-módszer tartalmát, kiegészítve neurofiziológiai motoros és szenzoros hatásokkal.

KABATH – féle KEZELÉS (PNF):

Alapelv: A test szövetein belüli célzott ingereken keresztül a kívánt mozgáskombináció stimulációját eredményező reakciókat válthatunk ki – ez az eljárás a proprioceptív neuromuszkuláris facilitáció (PNF). Az ingerek küldése a test különböző részeinek nyújtásán és összehúzódnán alapszik, a flexió, extenzió, abdukció, addukció, rotáció által. Ennek során a gyógytornász a páciens meghatározott mozgásfázisokba hozza, akinek ezt a helyzetet - részben manipulatív ellenállással szemben – meg kell tartania. A célzott ellenmozgásokat leghatásosabban stimuláló mozgásfolyamatok diagonális-spirális lefutásúak. Az optimális mozgáskombinációk megvalósítása a manuális ügyességen kívül anatómiai, neurofiziológiai, genetikai és funkcióanalízisbeli tudást követel meg a terapeutától. Az új, korigált mozgásminták ritmikus ismétlései nagyon lényegesek a begyakorlás és biztos elsajátítás szempontjából.

Hippoterápia:

Az egész test igénybevétele, tehát az izmok, ínák, ízületi tokok és ízületek mozgása útján a hippoterápia proprioceptív neuromuszkuláris ingereket jelent. A beteg testtartásának egyenes ülőpozícióban, előrehaladás közben kialakítása és megtartása mozgásválasz a ló hátának diagonális, spirális lengésimpulzusaira. A ritmikus ismétlésekkel, tempó- és irányváltoztatásokkal, a ló oldaljárásaival és fokozott hajlításával intenzívebbé tehetjük a mozgásstimulációt. A páciens kompenzáló, aszimmetrikus korrekciós tartásának útján szintén növelhetjük az ingerek intenzitását. A hippoterápia tehát alkalmas a PNF módszer elemeinek közvetítésére és képes hatásainak fokozására.

VOJTA – féle KEZELÉS:

Alapelv: A kezelés a reflexmozgások átvételén alapul, melyek segítségével kiépíthetjük a korigált mozgásmintákat. Alkalmazásának előfeltétele, hogy ismerjük a normális és patológiás reflexmozgások összetételét. Az izomcsoportok fiziológias „akciói”, pl. az elemi mászás vagy elemi forgás felhasználásával, a terapeutától nagy manuális ügyességet kívánnak. Csak így lehetséges a kóros mintában dolgozó izmokat korigált munkára átszoktatni, a kóros működést centrálisan gátolni. Az elemi mászás és forgás alternáló, diagonális ellenmozgásokból tevődik össze.

Hippoterápia: A diagonális – rotációs ellenmozgások a ló lengésimpulzusaira adott folyamatos mozgásválaszként vannak jelen. Ha a test abban a helyzetben van, hogy ezt a mozgáskínálatot nem kívánt reflexes reakciók nélkül elfogadja, a korrekció a törzsön keresztül történik, tehát a centrumtól a periféria felé. A kívánt mozgásminták kiépítése a terapeuta manipulatív segítségével intenzívebbé tehető. A hippoterápia kezelési módja más, mint a Vojta-módszeré, de a kezelési cél azonos. A tapasztalat szerint a mozgásmintáknak mind a stimulációja, mind a stabilizációja fokozható a ló ritmikus előrehaladása által.

BRUNKOW – féle KEZELÉS:

Alapelv: A kezelés neuromuszkuláris zavarok esetén, a végtagok vezetett támaszkodtatásával történik. Cél a fiziológiás ill. korrigált mozgásminták kiépítése és automatizálása, a test felegyenesedésében részt vevő összes izom igénybevétele. Ezek diagonálisan lefutó ventrális és dorsalis izomláncok (pl. bal kar – törzs – jobb láb, és fordítva), ellentétes húzóhatással, tehát funkciójukat tekintve antagonisták. Ezen ventrális és dorsalis izomláncok antagonista összjátékán keresztül épül fel a gravitációval szembeni törzstartás és egyenes járás. Ezen izomláncok fiziológiás működése alapfeltétele a törzs és a gerinc gazdaságos egyensúlyi állapotának. A kéz és láb – vezetett nyomás közbeni – maximális dorzálextenziója proprioceptív ingereket facilitál, melyek szimmetrikus kontrakciókat váltanak ki. A terápiás behatás differenciált, vezetett manipuláció útján a végtagok felől, perifériásan indul és szimmetrikus tonizáláson keresztül felegyenesedést segítő izomlánc aktivizálást céloz proximálisan a törzsön.

Hippoterápia: A kiegyensúlyozott, egyenes törzstartást célzó diagonális izomstimuláció elve a hippoterápia segítségével nagyszerűen érvényesíthető. A gerinc finomkoordinációja állandó mozgásválasz a ló lépő mozgására. Ez a finomkoordináció a csigolyák különböző magasságaiban történik kis terjedelmű, ellentétes rotációs elmozdulásokkal, mely az utolsó háti és első ágyéki csigolyánál a legkifejezettebb. A diagonális, rotációs törzsmozgások koordinációs összjátéka előfeltétele a felegyenesedésnek és szükséges a mozgásimpulzusok végtagok felé történő továbbításához. A lépés ritmusában lengő medence a járásfejlesztés számára optimális ingert jelent. A Brunkow-módszernek az a célkitűzése, hogy a lehető legkisebb gerincterhelés mellett disztális propriocepcióval a törzset a gravitáció ellenében felegyenesítse, a hippoterápiának is lényeges hatásmechanizmusa, bár itt a törzsből kiinduló proximális propriocepcióról van szó. Ezt a lovas mozgásanalízise szemlélteti. A lóról áttevődött mozgásimpulzusok a törzsről (proximálisan) annak két oldalán felváltva, diagonálisan a karokra és lábakra tovafulnak és ott (disztálisan) a kéz ill. lábfej által kiegyenlítődnek: könnyű kapcsolat figyelhető meg az ököl és a szárok közt, valamint rugózó támaszkodás a lábfej és a kengyel találkozásánál. A Bunkow-módszer és a hippoterápia tehát különböző stimulációkon keresztül, de azonos hatásmechanizmussal rendelkezik. Kiegészítő kezelési elem a ló által kiváltott, járásnak megfelelő mozgásminták előrehaladás közbeni ritmikus ismétlése és begyakorlása.

KLEIN-VOGELBACH –féle FUNKCIONÁLIS MOZGÁSTAN:

Alapelv: A mai gyógytornász tevékenység alapkonceptiója az egészséges emberek mozgásanalízise, a mozgásfogyatékosok ettől eltérő mozgásainak, valamint a terápiás gyakorlatoknak és ezek kezelési céljainak az elemzése. Susanne Klein-Vogelbach az általa kidolgozott mozgástannal mércét állított a páciens – ló partnery gyakorlatoknak is. A „Terápiás gyakorlatok” és „Labdás gimnasztika” című elemző munkái példa értékűek ebben a témában. A hippoterápiás hatások megfelelő analízise olyan terápiás szempontokra hívja fel a figyelmet, ami csak a ló segítségével érhető el.

Hippoterápia: A gerincre gyakorolt hatásai, mint a stabilizáció, laterálflexió, flexió és extenzió a hagyományos gyógytornával is elérhetők, pl. a labdás gimnasztikával. Az egyenes ülőpozícióban történő, járásnak megfelelő előrehaladás során ezen kezelési effektusok a ló segítségével fokozhatók. Ezzel szemben a hippoterápia hatása a rotációs folyamatokra utánozhatatlan, mással nem pótolható. A gerinc gazdaságos mozgásai szempontjából a hossz tengely körüli finomrotációs kitérések a döntőek, melyek az alsó háti, felső ágyéki csigolyáknál a legnagyobbak. A törzs ezen mozgásmintáit a ló mozgásimpulzusai egyedülálló módon stimulálják. A ló segítségével további fokozás érhető el a diagonális minták ritmikus váltogatásával, a hatások ismétlésével ütemes, növekvő tempóban. Ez az összműködés a rotációs mozgáskitérések ellentételezésével a rotációs szint stabilizálását mozdítja elő. A törzs és gerinc antigravitációs, előremozgás közbeni felegyenesedése folytán kiegészítő rotációs aktivitás jön létre. A gerinc ezen egyensúlyi helyzetének előfeltétele, hogy ülő pozícióban a medence fiziológiásan, a járásnak megfelelő lengőmozgást végezzen és mindkét csípőízület feszülésmentes legyen.

FELDENKRAIS- féle KEZELÉS:

Alapelv: E mozgáskezelés alapkonceptiója, hogy a beteget a testérzékelésen, testkontrollon keresztül bevonjuk a gyakorlási folyamatba. Ez a „mozgás általi tudatosság” a kezelés hatékonyságát növelheti. Feldenkrais módszere ezen kívül azon a meggyőződésen is alapszik, hogy a célzott mozgások az agyat új információkhoz juttatják, amiket az agy tárol, így azok a mozgás-kivitelezés számára rendelkezésre állnak, bármikor lehívhatók. Az idegi rezervek ilyenén stimulációja természeténél fogva egy gyökeresen más kiindulópontból ered, mint pl. az erőfejlesztés, az ízületi mobilizáció vagy a perifériák mechanikus kezelése. Ha a kezelés hatásai kinesztetikusan tudatosulnak, a terápiás cél elérése lényegesen könnyebb.

Hippoterápia: A beteget aktív partnerré teszi a terápiás folyamatban a lovas kezelésbe való tudatos bevonás, az érzékelési képesség javítása általi testérés és testtudat fejlődés. Tehát nemcsak a gyakorlatok „elfogyasztásáról” van szó, hanem kreatív részvételről. Gyerekek és felnőttek számára a lóval való kommunikáció kivételes motivációt kínál ehhez.

MANUÁLTERÁPIA:

Alapelv: A kéz, mint az egyik legfejlettebb testrész, szenzoros és motoros képességei révén igen finoman differenciált kezelést tesz lehetővé. Kiropraktika azóta van, mióta ember és fájdalom létezik. A lokális manuális terápia mára speciális kezelési művészetté fejlődött, mely magas szintű pathomechanikus, funkcióanalitikus és a testet egészében szemlélő tudást feltételez. Ebben a fájó gerinc központi helyet foglal el. A terapeuták mobilizáló, nyújtó, nyomást kifejtő és ellenállást jelentő manipulációkat alkalmaznak. A manuálterápia felhasználása a hippoterápiában a korrekciós tartások kidolgozásánál jöhet számításba.

Hippoterápia: Már csekély mértékű testtartásváltozás is a neuromuszkuláris koordináció megváltozását eredményezi. A testrészek egymáshoz való viszonya

módosul, ha pl. a kezünket a fejtetőnkre, homlokunkra vagy a nyakunkra helyezzük, ha a bal vállunkra, a szegycsontunkra, a bal vagy jobb combunkra tesszük, ha közben könyökünket kiemeljük vagy behajlítjuk – variációk száma végtelen. Egyet mindenképpen le kell szögezni: minden apró testrész ill. annak funkciója hatással van az egész testre – legyen szó a lábujjak vagy az állkapocs nyugalmi tónusáról. A hippoterápia a korrekciós tartásokat támogató, ellentartó gyakorlatokként használja a különböző testhelyzetekben az új mozgásminták ritmikus begyakorlása céljából. A gyógytornász manipulatív segítségével a beteget az optimális kiinduló helyzetbe hozza; pl. a mozgás szimmetriája aszimmetrikusan manipulált korrekciós helyzettel biztosítható, a keresztcsont felől a medencetartás korrigálása elősegíti a gerinc fiziológiás felegyenesedését, egy nevezetes pontra gyakorolt nyomás megadhatja a mozgás harmóniáját, stb. Kijelenthetjük: minél ügyesebben használja a kezét a terapeuta és minél differenciáltabb funkcióanalitikai szemlélettel bír, annál hatékonyabb lesz az általa lefolytatott hippoterápia. Gyakori, hogy az egyensúlyban történő egyenes előrehaladás során a lovon olyan mozgáskorrekció is lehetővé válik, ami nyugalomban, ló nélkül nem sikerülne – ez pl. ataxiánál vagy torticollis spasmodicus-nál jól megfigyelhető.

ÖSSZEFOGLALÁS

Az előbb tárgyalt gyógytorna kezelési módszerek hatásmechanizmusát a hippoterápia is közvetíti; így a ló segítségével egyedülálló, mással nem pótolható vannak. Mivel a károsodott agy még meglévő plaszticitása csak abban az esetben tud új mozgásmintát kialakítani, ha ezt „beleprogramozzák” – a gyógytorna művészetének igen finom kezelési programot, input-ot kell kifejlesztenie – ebben a hippoterápiának szilárd helye van. Kiválóan alkalmas a gyermekkori, agyi eredetű mozgászavaroknál, hiszen a gyermekek agya sokkal több kompenzációs rezervvel bír, mintsem gondolnánk! A neuro-, szenzo- és pszichomotoros területekről érkező, kombinált stimuláción keresztül igen jelentős terápiás sikereket érhetünk el – ez vitathatatlanul a ló szakterülete. De nem szabad alábecsülnünk a gyermek célzott mozgatása általi kognitív fejlődési lehetőséget sem. Az összefüggés fordítva is igaz, a mozgásdeficit az értelmi fejlődés visszamaradását eredményezi. A lónak ekkor, a korai fejlesztésben is megvan a maga pótolhatatlan szerepe. Hatásokkal terápiás effektusok érhetők el. A hippoterápia értéke a gyógytorna új szemléletű, alapvető felismeréseinek keresztül ítélnélhető meg. Ezeket a cerebrálisan rendelkezésre álló mozgásminták funkcióival kapcsolatos ismeretek által tudjuk meghatározni. Ezen funkciók befolyásolási lehetősége gyógytorna módszerekkel – vagyis mozgás által – olyan felismerés, melynek messzemenő konzekvenciái

**Ismét lovasterapeuta és lovas parasport oktatói és edzői képzést
indít a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány**

A korábbi évekhez hasonlóan idén is akkreditált lovasterapeuta képzést indít a Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány. Az országban egyedülálló programra

olyan gyógypedagógusok és gyógytornászok jelentkezését várjuk, akik a lovasterápiában rejlő fejlesztési lehetőségekkel szeretnének megismerkedni. A kétéves, összességében mintegy 180 órás tanfolyam várhatóan 2014 szeptemberében indul, a lovas felvételi vizsgákra augusztus és szeptember hónapok folyamán kerül sor.

A Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány lovas oktatók és lovas edzők számára 2014 szeptemberében indítja „A fogyatékos személyek lovas sportjának kiegészítő ismeretei” című tanfolyamát.

A tanfolyamokra való jelentkezési kérelemhez rövid szakmai önéletrajzot, valamint az alapképzettséget igazoló dokumentum fénymásolatát kell csatolni. Részletes információk a www.lovasterapia.hu weboldalon találhatóak a „Képzések” menüpont alatt.

Kérjük, támogasson bennünket adója 1%-ának felajánlásával!

Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Alapítvány
18012006-2-42

1%

Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány
18168884-2-42

